

Verslag Broedseizoen 2006

Werkgroep Nestkasten

Vogelwacht Uden e.o.

1 Samenvatting

In dit verslag is te lezen hoe het er aan toe ging in het broedseizoen van het jaar 2006 in de bossen rond Uden.

Het totaal aantal gecontroleerde nesten steeg in 2006 met 16% naar 383. Dit kwam mede doordat er in een nieuw gebied (op de Maashorst bij de Hondensport) nestkasten zijn opgehangen. Het bezettingspercentage van de kasten (77%) is gemiddeld te noemen, maar stond in één gebied (Maashorst Slingerpas) onder druk door kapactiviteiten tijdens het broedseizoen, ook was de bezetting in het nieuwe gebied niet optimaal door het late ophangen van een deel van de kasten.

Het totaal aantal eieren dat werd genoteerd was 2413, daaruit kwamen 2133 jongen waarvan er uiteindelijk 2050 uitvlogen. Over alle soorten gezien, steeg het percentage uitgekomen eieren ten opzichte van vorig jaar evenals het percentage uitgevlogen jongen, en komt overeen met de situatie in 2004. Dit resulteerde in een beter broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei) dan in 2005.

De Koolmees (162 nesten) en Pimpelmees (69 nesten) deden het het best maar opvallend was de toename van het aantal bezette nestkasten door de Bonte vliegenvanger. Was de aanwezigheid van deze soort de laatste jaren constant (9 tot 14 kasten) en voornamelijk in één gebied, dit jaar werden er 26 nestkasten bezet in zes van de zeven gebieden! Ook de Boomklevers blijven toenemen: konden we in 2004 de eerste Boomklever in onze nestkasten begroeten, vorig jaar waren het er al vijf in twee gebieden en dit jaar acht in vijf gebieden! De Zwarte Mees broedde in 7 kasten en de Gekraagde Roodstaart bleef net als vorig jaar op 4 nesten steken. Ook werd er weer een Grote Bonte Specht legsel gezien en zelfs twee Kuifmezen! Helaas zijn de nesten van deze laatste soorten verstoord en zijn er geen eieren uitgekomen.

Ten opzichte van vorig jaar werden er door alle soorten grotere legsel geproduceerd: gemiddeld 8,5, 9,5 en 8,4 eieren per legsel respectievelijk voor de Kool-, Pimpel- en Zwarte mees en gemiddeld 6,2, 6,5 en 7,5 respectievelijk voor de Bonte vliegenvanger, Gekraagde roodstaart en Boomklever.

Door het koude voorjaar was de dag waarop het eerste ei werd gelegd door de mezen gemiddeld een week later dan in 2005: 24 april, 22 april en 21 april respectievelijk voor Kool-, Pimpel- en Zwarte mees. De Boomklever was gemiddeld twee dagen later (17 april). De Bonte vliegenvanger en de Gekraagde roodstaart hadden, daarentegen, een vroegere eerste eileg: gemiddeld respectievelijk 3 en 17 dagen eerder dan vorig jaar (op 3 en 5 mei). Eén Gekraagde roodstaart had zelfs een uitzonderlijk vroege eerste eileg op 27 april. Dit lijkt samen te vallen met een vroegere aankomst van deze twee soorten in Uden en omstreken vanuit Afrika. Misschien werden bij aankomst meer nestkasten onbezet aangetroffen dan normaal en konden ze eerder nestelen. Misschien is dit een verklaring voor de verdubbeling van het aantal nesten van de Bonte vliegenvanger?

Het percentage tweede legsel bleef laag (~ 3-4%) voor de Koolmees en de Pimpelmees.

2 Introductie

In 2006 is er weer enthousiast gecontroleerd door de werkgroep nestkasten van de Vogelwacht Uden e.o.. In dit verslag staat weergegeven wat er zoal binnen de werkgroep en in het broedseizoen 2006 is gebeurd en hoe zich dat verhoudt tot voorgaande jaren.

Eind maart hebben we de aftrap van het seizoen gehad met een werkgroepavond in de Groenhoeve. Daarin werd onder andere aangekondigd dat er een nieuw gebied geopend zou worden door John en Theo; verder was het een leuke avond met levendige discussies en veel anekdotes.

Dat het enthousiasme binnen de werkgroep overslaat, blijkt wel uit de aanmelding van nog meer geïnteresseerden tijdens het seizoen. Zoveel mogelijk zijn deze mensen op controle rondes meegeweest om te kijken wat het werk inhoudt en wat blijkt: zelfs na een keer meegaan in Schaijk willen Henk (uit Maria-Heide) en Theo en Mia (uit Veghel) voglend jaar zelf een nieuw gebiedje beginnen! Naarstig is er gezocht naar een rustige plek die niet al te verstoringgevoelig lijkt en die werd niet ver van huis gevonden: De Goorse bossen, tussen Uden, Maria-Heide en Erp!

2.1 Gemeentelijke toestemming

Eind januari kwam er een reactie van de juridische afdeling van de Gemeente Uden op een al jaren durende poging om een vergunning te krijgen om

- a) zich buiten wegen en paden te bevinden;
- b) zich in het gebied te bevinden tussen zonsondergang en zonsopgang;
- c) nestkasten te plaatsen;
- d) nesten en nestkasten te controleren;
- e) vogels te ringen en
- f) bomen te beklimmen.

Het voorstel van de gemeente was echter voor de Vogelwacht niet aanvaardbaar en daarom is er een, in onze ogen werkbaar, tegenvoorstel gedaan. Eind augustus is er een reactie gekomen. Om toch iets officieels te regelen is vorig jaar bij het indienen van de nestkaarten bij de SOVON ieders adres en naam doorgegeven, waardoor in het voorjaar van 2006 iedereen een nestkastencontrole kaart heeft gekregen. Ook is er een aan de leden van deze werkgroep een "officiële" kaart van de Vogelwacht verstrekt, waarop staat dat de desbetreffende persoon (totdat er een andere regeling is getroffen) toestemming heeft in het kader van nestkastcontroles het bovenstaande te doen. Deze kaart moet zoveel mogelijk worden meegenomen op controle rondes; sommige leden zijn dit jaar al gecontroleerd.

3 De groepen

In de onderstaande gebieden zijn de nestkasten gecontroleerd en per gebied is een samenvatting gegeven van de activiteiten en wetenswaardigheden.

3.1 Groep Odiliapeel Oost (OO)

Harrie, Lambert en Hermien waren er vroeg bij dit jaar of eigenlijk vorig jaar. Ongeveer half oktober 2005 hebben ze 4 nestkasten verhangen die te gevoelig waren i.v.m.

passanten op dat wandelpad. Alle kasten, op een paar na, zijn voorzien van aluminiumplaatjes van 100x100x2 mm (deze hadden de heren ergens geritseld....) om in de broedperiode de mezen en anderen beter te beschermen voor onnodige uitval van eieren of jongen i.v.m. verstoring door spechten. Ook zijn er nog 4 nestkasten eind april opgehangen (totaal nu 44)!, waarvan 3 ronde nestblokken (van den en berk). Snel zijn er 2 van de 3 met gaas bekleed vanwege vernieling door de specht van onderuit.... zelfs in de bodem zat een gat! Verder zijn er enkele kasten anders genummerd, er moet tenslotte, ook in het bos, orde heersen. Deze kasten werden dit seizoen 11x (elke week!) bezocht (28maa, 11apr, 18apr, 25apr, 2mei, 9mei, 16mei, 23mei, 30mei, 6jun, 13jun).

Vanaf 26 april zijn er nestkasten opgehangen i.v.m. mogelijke aankomst van de Gekraagde roodstaarten. Deze zijn helaas leeg gebleven. Wel was er dit jaar een invasie van Bonte vliegenvangers, namelijk van 0 naar 4 nesten (!) en waarschijnlijk nog 1 in een oud spechtnest. Tevens de eerste Boomklever (óók nog nooit gehad) en twee nesten van de Grote bonte specht waarvan één met eileg. Helaas lag dit ei later op de grond kapot op 1 mtr afstand van de kast. Lambert dacht dat deze misschien in paniek tussen de pootjes mee naar buiten was genomen.

Lambert kreeg de vraag, van iemand die dit meende te constateren, of de Bonte vliegenvangermannetjes meer vrouwtjes bezitten b.v. twee misschien wel drie. Het antwoord kwam toevallig langs in het BBC programma "Springwatch" waar veel webcams in nestkasten hebben hangen. "Deskundigen melden dat de Bonte Vliegenvanger erom bekend staat dat de mannetjes van deze soort meerdere vrouwtjes onderhouden, maar als er jongen zijn wordt het wel moeilijk voor het vrouwtje om alles alleen te doen en moet het mannetje bij meerdere nesten meehelpen!" Lambert heeft overigens nog zelf twee uur in het bos gezeten en geconstateerd dat er in één nest twee vrouwtjes aan het voeren waren!

De "bende van drie" kan terugkijken op een geslaagd seizoen. In tegenstelling tot de meeste andere groepen zijn ze druk bezig met het manipuleren van de kasten. In het voorjaar hebben ze een aantal kasten naar betere plekken gehangen, wespennesten worden weggehaald en zou gauw een nest geen duidelijke vooruitgang boekt wordt er ingegrepen en het nestmateriaal verwijderd. Of dit ook betere resultaten oplevert wordt in het volgende hoofdstuk duidelijk.

3.2 Groep Odiliapeel West (OW)

Jan en Johan hebben op zaterdag 25 maart voor het eerst de nestkasten in Odiliapeel aan een korte controle onderworpen en vijf nieuwe kasten opgehangen (totaal 42). Alle kasten waren gelukkig nog aanwezig, geen vernielingen; enkel wat schoonmaken en beter bevestigen. Bijzonder was dat bij dat bezoek, in één kast, al een Pimpelmees aanwezig was met ook wat nestmateriaal. Deze kasten werden dit seizoen 7x bezocht (25+28maa, 24apr, 9mei, 22mei, 1jun, 12jun en 29 jun).

Op 24 april was 86% (35/42) van de kasten bezet waarvan 28 met eieren en weer allemaal mezennesten.... Maar in één kast lag afwijkend / grover nestmateriaal (droge grassen etc.) En ja hoor! Jan en Johan hebben eindelijk sinds mensenheugenis een andere soort dan Kool- en Pimpelmezen in de kast!!!! Maar, je zult het net zien, in eerste instantie wisten ze niet welke soort!! Eerst werd aan een Bonte vliegenvanger gedacht, maar dat was het bij nader inzien niet, en ook geen Gekraagde roodstaart. Beide ouders zijn wat egaal grijzig. Een Grauwe vliegenvanger? De eieren leken daar niet op te wijzen.

Samen met John Hermans werd op onderzoek uitgegaan en het bleek de, minder bekende, bruin-grijze variant van de Bonte vliegenvanger te zijn! (zie ANWB boek pag 315); het mannetje verschilt eigenlijk alleen van het vrouwtje door de witte neusvlek. Ook de jongen zijn anders: ze hebben de duidelijk lichter gevlekte rugveren van de Grauwe vliegenvanger.

Voor Jan en Johan is het een lang seizoen geweest en daarom hebben ze het laatste tweede legsel de zegen gegeven (Jan: "dat deed Johan, ik ben niet katholiek!"). Wel kunnen ze met tevredenheid terugkijken gezien de opmerking: "in het nieuwe seizoen meerdere kasten langere tijd afsluiten!". (Ze kunnen natuurlijk ook gewoon meer kasten ophangen, LB).

Leuk om te vermelden is dat er nog twee Grote bonte spechtnesten werden gevonden in oude dode bomen waaruit in beide gevallen de jongen zijn uitgevlogen. Ook werd op een Havik plukplaats witte duivenveren met blauwe stempelcode (016/63 19 33) gevonden. Zij dachten aan een sierduif. Dankzij het onvolprezen Internet kon binnen de kortste keren dit mysterie worden opgelost. De code is een Belgisch telefoon nummer van een sierduivenhoudster uit Meensel-Kiezegem (42,7 km ten oosten van Brussel en 98,2 km hemelsbreed van Odiliapeel!) Mevrouw was eigenlijk niet verbaasd dat de sierduif zo ver weggevlogen was, er was ook nog een verstekeling van haar in Noord Duitsland gesignaleerd!

3.3 Groep Maashorst Grensweg (GW)

Na de verhuizing van Ineke en Peter heeft Theo Thijssen nu alleen (en soms met zijn vrouw) zijn rondjes geopen. Maar we hoeven geen medelijden met hem te hebben want eind april waren 45/60 kasten (75%) bezet met hier en daar een ei en waarvan maar liefst drie met Boomklevers. Hij ontdekt zelfs nog een vierde Boomklevernest in een boom waarin vorig jaar (aan de andere kant van de boom) een Zwarte specht broedde, deze was helaas niet te controleren. Theo heeft er dit jaar alweer 6 nestkasten bij gehangen waardoor het totaal nu op 60 komt! In het totaal werd het gebied 10X bezocht (15apr, 22apr, 29apr, 7 mei, 13mei, 24mei, 03jun, 10jun, 17jun en 24jun)

Ook dit jaar hebben de Bonte vliegenvangers het daar weer goed gedaan met maar liefst 13 paar! Ook de Zwarte mees liet vier nesten controleren. Dit alles natuurlijk aangevuld met Pimpel- maar vooral Koolmezen! Opvallend zijn de drie wespennesten die dit jaar in zijn kasten gemaakt werden; ook ander gebieden hebben hier last van. Hoewel Theo ze bij het eerste begin al weggehaald heeft kwamen er in het verdere seizoen nooit meer vogels in de kast... zouden ze het ruiken?? Op het einde van het seizoen vond hij nog een amper vliegvlugge Havik "fladderde wel wat maar kon niet omhoog komen". Één van de ouders was in de buurt en alarmeerde luid... Theo heeft de natuur zijn gang laten gaan!

3.4 Groep Maashorst Slingerpad (MS)

Een groot deel van het gebied van Harry en Irene blijkt flink gekapt en gesnoeid te zijn waardoor er meerdere open stukken zijn ontstaan, dit bleef doorgaan tot in het

broedseizoen. Toen dit vorig jaar in het aangrenzende gebied van Theo gebeurde leverde dit een grotere verscheidenheid aan vogels op en het was afwachten of dit ook hier zou gebeuren. De eerste tekenen waren in ieder geval goed want, voor zover ik heb kunnen nagaan, heeft Harrie nu de eerste Kuifmees in de dertigjarige geschiedenis van de werkgroep in één van zijn kasten!!! De kasten waar de Kuifmees in is gaan broeden waren gewone kasten zonder berkenbast o.i.d. erop. Harry had deze kast twee jaar geleden speciaal voor de Kuifmees opgehangen omdat deze op die plek veel werden gezien. Helaas waren er ook weer een aantal kasten verdwenen; er hangen nu 61 kasten in het gebied met verschillende maten en openingen, elk met zijn eigen voor- en nadeel! In het totaal werd het gebied 10 X bezocht (5apr, 19apr, 27apr, 9mei, 21mei, 28mei, 5jun, 14jun, 22jun en 29jun).

Helaas werd het een teleurstellend seizoen: in 3 nestkasten wespenkoninginnen een begin gemaakt van hun nest waardoor de aanwezige broedsels verstoord zijn. Verder was de eerste Kuifmees in de nestkast verstoord door mensen! Bij controle bleek het dak met een spijker vast te zitten. De week daarna was het nest overhoop en de eieren stuk. Gelukkig was er in een andere kast alsnog een kuifmees die op 7 eieren is gaan broeden. Het vreemde hiervan is dat als de mees weg is dat hij de hele bovenvoering van zijn nest in de vliegopening stopt om het dicht te maken!! Helaas is ook dit broedsel verstoord geworden (onverlaten hadden een spijker door het dak getimmerd). Uit de kast hing nu definitief het nestmateriaal en de eieren waren verlaten. Verder maar één nest Bonte vliegenvangers en twee zwarte mezen; 27 kasten bleven onbezet. Harry heeft de indruk dat dit slechte resultaat veroorzaakt werd door het tot laat in het broedseizoen kappen in het bos.

3.5 Groep Maashorst Hengstheuvel (HH)

Willie, Sjaak, Theo en Leo hebben dit jaar zes nieuwe kasten gebruikt om de slechtsten te vervangen. Bij het ophangen konden de kasten die door Leo gemaakt waren nog goed herkend worden: hij is zelfs met de Nietenschietter feilloos in staat naast het hout te kunnen richten. Aan de anderen is het nodige onderhoudswerk verricht zoals spijkers boven de deksel zodat die er niet af kan vallen.

Sjaak mocht af en toe ook eens een ijzerdraadje om een uiteenvallende kast binden (foto), die daarna helaas spontaan van de boom af viel!. In het totaal hingen er weer 72 kasten maar al tijdens de eerste controle ronde bleek er één vernield. In het totaal werd het gebied 8 keer bezocht (11maa, 9apr, 23apr, 30apr, 14mei, 28mei, 11jun en 03jul).

Naast de gebruikelijke Kool- en Pimpelmezen werden dit jaar voor het eerst twee nesten van een Bonte Vliegenvanger gecontroleerd (beide broedparen begonnen op 02 mei met leggen)! Daarnaast werd een Zwarte mees gecontroleerd, die ook nog eens een tweede legsel had, twee Boomklevers en een Gekraagde roodstaart. Met zes verschillende soorten kunnen ze heel blij zijn. Zeker met de Gekraagde roodstaart, deze zat te broeden in een vooraf afgeschreven kastje; maar aangezien we net door de nieuwe (vervang)kasten heen waren hadden ze het toch maar laten hangen!

Leuk was dat we op 14mei06 in één van onze kasten een geringde Koolmees vrouw aantroffen. Het linkerpootje stak toevallig net een beetje naast de vogel uit waardoor we zagen dat er een ring omzat. Willie met zijn kooivogelervaring kon de vogel pakken en het bleek een Hollandse ring te zijn V22922*. Nieuwsgierig als ik ben, gelijk de ring bij de ringcentrale aangemeld en op het Internet navraag gedaan, binnen een dag had ik antwoord via het Internet en binnen een week van de Ringcentrale. De vogel was op 12 december 2005 geringd in... de Bitswijk in Uden (daar woont, ongeveer recht tegenover "de Groenhoeve", een ringer die in de winter in zijn tuin ringt) en had dus binnen 153 dagen wel 1500 meter afgelegd.

Net als in andere gebieden werden ook hier veel jongen in het N7 (vliegvlugge) stadium dood gevonden. Ik kan alleen maar speculeren wat de oorzaak daarvan geweest is. Een actieve Sperwer in het gebied die de ouders wegvangt waardoor de jongen verhongeren? Dan zouden in meerdere gebieden Sperwers extra actief moeten zijn en dat wordt niet ondersteund door de enorme achteruitgang van het aantal Sperwers in onze bossen (bron: stootvogelgroep).

In dit gebied wel wat tweede legsels, een Kool-, een Pimpel- en de Zwarte mees! Het tweede legsels van de Pimpelmees was in een nestkast waar eerder een bolvormig wespennest was aangetroffen. Normaal komt er in een seizoen na een wespennest geen vogelnest meer in, maar in dit geval wel.

Naast de vogels troffen ze vier wespennesten (waaronder een Hoornaar) in de kasten. Deze groep laat alles wat ze in de kast vinden gewoon zitten om de natuur zijn gang te laten gaan. Op 28april kwamen we ook een (bruine) Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*) tegen in een nestkast (foto)! Dit "muizennest" bevatte alleen los mos, en de muis zat eronder (waarschijnlijk begin van een mezen nest want dit lag al een paar weken in de kast, zonder dat het nest werd afgemaakt). Na de foto sprong de muis eruit en verdween in een nabij gelegen holletje onder de grond.

3.6 Groep Maashorst Schaijk (Sch)

Conny en Leo hebben op 19 maart weer een rondje Schaijk gemaakt en daar de nodige herstel werkzaamheden verricht. Door de zware sneeuwval in november waren ook hier

veel toppen uit de dennen gewaaid en was er één kast behoorlijk beschadigd. Ook waren er werkzaamheden in het bos geweest waarbij een aantal bomen omgezaagd waren. Een boom was 50 cm boven de kast omgezaagd (foto)!!. Er werd een dood Goudhaantje gevonden en meegenomen voor de foto. Ook zijn er in een ander bosstukje zes nieuwe kasten opgehangen welke door Leo in mooie dubbele camouflage kleuren geverfd. Dit was echter voor de vogels geen probleem; op 17 april waren er vijf van bezet!! Later is er nog een Gekraagde roodstaartkast opgehangen, waardoor het totaal dit jaar op 36 komt. Daarnaast heeft Leo in diezelfde bossen op zijn werk nog zeven kasten hangen. Dit jaar werd het gebied 7 keer bezocht (19maa, 17apr, 29apr, 07mei, 21mei, 04jun en 24jun).

Opvallend was de overweldigende meerderheid van de Koolmees (32 nesten) tegen 7 Pimpelmezen, één Boomklever en twee (!) Gekraagde roodstaarten. Leuk was te zien dat bij de vliegvlugge Gekraagde roodstaarten al mooie rode staartjes te zien waren. Verder werd er nog een Hoornaar in een kast aangetroffen die hebben we heel voorzichtig met zachte drang uit de kast weten te bewegen, de volgende keer werd er dus goed opgelet.

Er waren geen tweede legsels maar ook hier werden er veel dode jongen aangetroffen, de meesten in het N7 (vliegvlugge) stadium. Vaak moest uit het nestmateriaal de jongen worden geplukt. Gelukkig vergaan de vleugels niet zo snel wat met name hielp de jongen op leeftijd bij sterven te brengen. Ook werden er nogal wat eieren in het nestmateriaal aangetroffen, in sommige gevallen bevrucht en soms onbevrucht (ook gemengd). Soms werden helemaal onder het nestmateriaal eieren aangetroffen dit was dat voor ons een aanwijzing dat er, voordat het nest werd afgemaakt, al een broedpoging aan de gang was.

3.7 Groep Maashorst Hondensport (MH)

Nadat Theo Versteegde en John Opdam zich hadden aangemeld is er besloten een nieuw gebiedje te openen / maken omdat de andere gebieden reeds voldoende "bemenst" waren. Na wat potentiële gebiedjes overdacht te hebben viel de keuze op Hengstheuveld, ruwweg tussen de Slabroekseweg bij de Hondensport tot de Doelenweg en het golfterrein. Op 16 februari hebben Willie en Leo zo'n 40 kasten gemaakt waarvan er, om het nieuwe gebiedje een goede start te geven, op 19feb06 28 kasten zijn opgehangen. Ook hier werden de kasten niet zo hoog gehangen zodat ze, zelfs voor de kleintjes onder ons, goed te controleren zijn (foto)! Een jaloerse buurtbewoner heeft dit gezien en heeft, in de weken daarna, een ander mooi deel van het gebied volgehangen met kastjes. Helaas zijn deze kasten niet te controleren want het dak zit er vast op. John die leraar Bouwtechniek is met als specialisatie meubelmaken en interieurbouw, heeft zijn leerlingen een productielijntje laten opzetten en zo zijn er eind maart nog eens 14 opgehangen. Tijdens het zoeken naar een nieuw gebiedje voor Theo en John zagen we nog een oud nestkastje hangen (op 4 mtr hoogte in de boom). De achterkant en zijkant was er uit maar het mooiste was de voorkant! Een specht had hier een flink gat gemaakt

en daarbij finaal dwars door het aluminiumbeschermingsplaatje heen geklopt. De kast is ter aanschouwing in de Groenhoeve neergezet

Dorien, de vrouw van Theo, is nadat ze een keer meeding op controle ook door het nestkastenvirus gegrepen en gaat sindsdien iedere keer mee op controle. Deskundigen vrezen dat het hier gaat om de hoog virulente mutant H2N42 (Hengstheuvegebiedje 2 Nestkastaantal 42!)- In het totaal is het gebied 10x bezocht (19feb, 12apr, 19apr, 30apr, 03mei, 14mei, 21mei, 3mei, 07jun en 21jun).

De veertien extra kasten die eind maart nog zijn opgehangen waren weinig succesvol; slechts drie met nest en twee waarin overnacht werd. Waarschijnlijk zijn deze te laat opgehangen en zitten ze volgend jaar vol! Er was nog enige hoop dat er hier genoeg ruimte zou zijn voor Bonte vliegenvangers maar daarvan heeft er slechts 1 het licht gezien en kreeg 5 jongen. Maar met in totaal 4 Bonte vliegenvangers staat Maashorst Hondensport voor deze soort gelijk goed op de kaart!. Voor de rest deed hun gebiedje het helemaal niet slecht met naast de Pimpel- en Koolmees nog een Boomklever en Zwarte mees: vijf soorten!. Verder ook hier 2x een Hoornaar in de nestkasten (doen het ook goed dit jaar!).

3.8 Groep "ThuisWerkers" (TW)

Om de anderen toch een beetje de ogen uit te steken meldde Leo op woensdag 05apr06 triomfantelijk dat er door de Koolmees in zijn tuin het eerste ei gelegd was en de dag erna, tussen 0900 en 1600 uur het tweede ei!! Lambert zag vorig jaar dat de Vink in zijn tuin stevast rond 06:35 uur 's morgens een ei legde. Is dit een indicatie dat mezen later op de dag leggen. Lambert zegde toe op te letten hoe laat zijn mees ging leggen! Vorig jaar hadden Jan en Johan in Odiliapeel West de vroegste eerste eileg op 02apr05, ook van een Koolmees! Er zijn nog geen andere berichten van vroegere legsels en daarom kan Leo dit jaar zijn lintje bij de koningin halen!! Zou er in en rond de tuin eerdere eileg zijn dan in de bossen (de getallen van de thuiswerkers van de vorige jaren lijken daar niet op te duiden!!). Helaas is dat legsel niet uitgekomen, de ouders hebben nog een weekje langer dan de normale broedtijd vertwijfeld rondgehangen maar helaas.. nader onderzoek liet blijken dat alle acht eitjes wel embryo's bevatte!

Via waarneming.nl kwam er een melding binnen van een broedende Kuifleeuwerik in de Eindhovense tuin van onze clubleden Ton en Karin Hermans. Dit is een zeer bijzondere waarneming! De Atlas der Nederlandse broedvogels laat zien dat de populatie van deze soort de laatste decennia op verbijsterende wijze ineengestort is, naar schatting broeden er nog slechts 60-80 paar in Nederland.

Els Loeffen meldde dat op 10 mei beide Grauwe vliegenvangers weer aanwezig waren en een week later was er het eerste eitje. Echter, na vier eitjes hield het zo'n beetje op. Eerst waren de ouders nog veel aanwezig maar na een paar dagen werden ze niet meer gezien

(af en toe nog 's avonds). Els vreest dat de 'even' vertrokken waren want ze hoorde op de radio dat er (veel) Kievitten en nachtzwaluwen "vertrokken" zijn en terug komen als het weer beter is??? Ook de Winterkoning (op 14 mei op 6 eitjes) is niet gaan broeden. Voor de rest ging het wel goed: Heggenmus uitgevogen, Roodborst en Zanglijster zijn al uitgevlogen. Een Vink werd verstoord in de jongenfase maar verder wel nog 2 volle nesten van Pimpelmees en Koolmees en 1 nest merels. [Tja op sommige tuinen kun je alleen maar jaloers zijn!!], LB]

Ook Jorik, lid van de jeugdvogelwacht, heeft zo'n grote tuin; hij meldt onder andere een Bonte Vliegenvanger, een Gekraagde roodstaart en een Boomkruiper in een boomkruiperkast waar hij erg mooie foto's van maakt (zie onder)! De boomkruipers kast loopt van onderen spits toe en moet eigenlijk van onderen open zijn met gaas daarboven. Op de foto's is duidelijk te zien dat het onderstuk eerst van onderen met takjes wordt opgevuld en daarop mos met daarin een nestkuil met veel veren, de eieren zijn wit met bruine spikkels....

4 Weeroverzicht broedseizoen 2006

Van www.knmi.nl:

4.1 Lente 2006 (maart, april, mei): Vrijwel normale temperatuur, aan de zonnige en natte kant

Met een gemiddelde temperatuur van 9,1 °C tegen een langjarig gemiddelde van 8,9 °C had de lente in De Bilt vrijwel de normale temperatuur. Toch was het een lente van uitersten. De lente was aan de zonnige kant met gemiddeld over het land 523 zonuren tegen normaal 485 uren. Het zonnigst was de lente op de Wadden. Met gemiddeld over het land 187 mm neerslag tegen normaal 166 mm was de lente ook aan de natte kant.

Een groot deel van de maand **maart** verliep zeer koud. De afwijking van het langjarig gemiddelde was het grootst in de tweede decade (dag 11 tot en met 20) van maart. In De Bilt was dit met een gemiddelde temperatuur van slechts 0,7 °C de op twee na koudste tweede maartdecade sinds 1901. Met name maart was zonniger dan normaal. De zon scheen in maart gemiddeld over het land 152 uren tegen een langjarig gemiddelde van 115 uren. In maart viel gemiddeld over het land 67 mm tegen 65 mm normaal. Tijdens het koude tijdvak in maart viel de neerslag vaak in de vorm van sneeuw. Op 2 maart lag er in een strook van de Flevopolders naar Overijssel 10 tot 25 cm sneeuw.

April was vrij zacht maar het weer was een groot deel van de maand licht wisselvallig met een vlak temperatuurverloop waarbij wat te koude en te zachte tijdvakken elkaar afwisselden. In april week het aantal zonuren met 172 slechts weinig af van het langjarig gemiddelde van 162 zonuren. In april viel 37 mm regen tegen normaal 44 mm.

Begin **mei** werd het dan eindelijk lente. De eerste helft van de maand mei was zeer zonnig, droog en zeer warm. Daarna was het uitermate wisselvallig en somber. Uiteindelijk eindigde mei in De Bilt met een gemiddelde temperatuur van 14,5 °C tegen normaal 12,7 °C op de zevende plaats in de rij van warmste meimaanden sinds 1901. De eerste tien dagen van mei (decade I) eindigden in De Bilt met een gemiddelde temperatuur van 16,9 °C samen met 1990 zelfs op een gedeelte eerste plaats in de rij van warmste overeenkomstige tijdvakken sinds 1901. De landelijk hoogste temperatuur deze lente werd op 4 mei genoteerd in Wijk aan Zee: 27,9 °C. Mei is met een langjarig gemiddelde van 209 zonuren de zonnigste maand van het jaar. Dit jaar scheen de zon 199 uren. In mei viel gemiddeld 84 mm regen tegen 57 mm normaal. De tweede helft van april en met name de eerste helft van mei verliep zeer droog. Van 2 tot en met 16 mei viel landelijk gemiddeld slechts 2 mm neerslag. De tweede helft van de maand mei viel er op alle dagen neerslag, soms langdurig. Op 21 mei trok een zware bui langs onze kust noordwaarts. In Noordwijkerhout ontstond uit deze bui een windhoos.

4.2 Juni 2006: Warm, gemiddeld over het land zeer droog en zeer zonnig; Oosten van het land uitzonderlijk droog

De maand ging koel van start waarbij tot en met de 8e nog regelmatig vorst aan de grond werd geregistreerd. Daarna bracht een krachtig hogedrukgebied zeer zonnig en

zeer warm weer. Van 9 tot en met 13 juni werd het in een groot deel van het land iedere dag zomers warm (maximumtemperatuur 25,0 °C of hoger). En lokaal zelfs tropisch warm (maximumtemperatuur 30,0 °C of hoger). De tweede helft van de maand was licht wisselvallig waarbij korte warme tijdvakken werden afgewisseld door gemiddelde dagen. Met gemiddeld over het land 28 mm tegen een langjarig gemiddelde van 71 mm was juni zeer droog. In het oosten van het land was juni uitzonderlijk droog; op veel plaatsen viel minder dan 10 mm. Sinds 1901 is het slechts drie keer eerder voorgekomen dat over een dergelijk groot gebied zo weinig neerslag viel.

Juni was een zeer zonnige maand met gemiddeld over het land 254 zonuren tegen normaal 192. De zon was het meest te zien in het zuidwesten van het land.

4.3 Juli 2006: Recordwarm, zeer droog en zeer zonnig.

Deze maand heeft vele warmterecords doen sneuvelen, waarvan het belangrijkste de maandgemiddelde etmaaltemperatuur is. Met een gemiddelde in De Bilt van 22,3 °C tegen normaal 17,4 °C was juli 2006 de warmste maand sinds het begin van de metingen in Nederland. De warmte resulteerde in de 37e en 38e hittegolf sinds 1901. De landelijk hoogste temperatuur, 37,1 °C, werd op 19 juli te Westdorpe gemeten, wat een record voor juli in Nederland is.

Met gemiddeld over het land 316 uren zonneschijn tegen normaal 201 uren, was de maand zeer zonnig. Het aantal uren zonneschijn was met ca. 330 uren het hoogst in het uiterste westen en met ca. 300 uren het laagst in het oosten van het land.

Het was een zeer droge maand met gemiddeld over het land ca. 25 mm neerslag tegen normaal 70 mm. Door het buiige karakter van de neerslag liepen de hoeveelheden uiteen van 4 mm tot ca. 90 mm in deze maand.

5 Broedresultaten per gebied

5.1 Odiliapeel Oost (OO)

In het oostelijk gedeelte van de bossen van Odiliapeel hangen 44 kasten, hiervan waren er dit broedseizoen 43 die sporen van nest activiteit vertoonden (97.7 %). Zevenentwintig werden bezet door de Koolmees (61.4%) en 10 door de Pimpelmees (22.7%), vier Bonte vliegenvangers (9,1%) en één Boomklever (2,3%). Twee nesten werden verstoord door de Grote Bonte Specht die daarna in één van de kasten (2,3%) één ei legde.

De broedresultaten van de verschillende soorten in de bossen van Odiliapeel Oost zijn in de volgende tabellen samengevat:

Odiliapeel Oost	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort		#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	255	232	91,0	216	93,1	84,7
Pimpelmees	115	106	92,2	106	100	92,2
Bonte vliegenvanger	24	23	95,8	22	95,7	91,7
Boomklever	8	7	87,5	7	100	87,5
Grote bonte specht	1	0	0	0	nvt	0,0
Totaal	403	368	91,3	351	95,4	87,1

Odiliapeel Oost	Aantal kasten	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg			datum 2e eileg
Soort			Vroegste	gemiddeld	laatste	vroegste
Koolmees	27	9,2	15-apr	23-apr	30-apr	29-mei
Pimpelmees	10	11,5	20-apr	22-apr	27-apr	
Bonte vliegenvanger	4	6,0	5-mei	8-mei	11-mei	
Boomklever	1	8	18-apr			
Grote bonte specht	1	1	2-mei			

5.2 Odiliapeel West (OW)

In het westelijke gedeelte van de bossen van Odiliapeel hangen 42 nestkasten, in 3 (7,1%) daarvan was geen activiteit te bespeuren en in twee (4,8%) was er een begin van nestbouw welke niet afgemaakt werd. In 23 (54,8%) daarvan broedde de Koolmees, in 11 de Pimpelmees (26,2%) en in 1 (2,4%) een Bonte vliegenvanger.

De broedresultaten van de verschillende soorten in de bossen van Odiliapeel West zijn in de volgende tabellen samengevat:

Odiliapeel west	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort		#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	244	223	91,4	220	98,7	90,2
Pimpelmees	113	102	90,3	102	100	90,3
Bonte vliegenvanger	6	5	83,3	5	100	83,3
Totaal	363	330	90,9	327	99,1	90,1

Odiliapeel west	Aantal kasten	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg 1e legsel			Datum 1e eileg 2e legsel		
Soort			vroegste	Gemid.	laatste	Vroegste	Gemid.	Laatste
Koolmees	23	9,3	16-apr	21-apr	7-mei	25-mei	4-jun	10-jun
Pimpelmees	11	10,1	14-apr	22-apr	6-mei	10-jun		
Bonte vliegenvanger	1	6	3-mei					

Koolmees: 4 tweede legsels met een legselgrootte van 7,3 eieren. Hierbij moet worden opgemerkt dat er twee kasten waren waar laat in gebroed werd (eerste eileg 4 en 10 juni), zo laat dat deze bij de tweede legsels gerekend zijn, het tweede legsel percentage is dus eigenlijk 8,7%.

Pimpelmees: één tweede legsel van twee eieren, welke snel verlaten zijn.

Bonte vliegenvanger: 1 kast bezet met 6 eieren en geen tweede legsel.

5.3 Maashorst Slingepad (MS)

In het gebied van de Maashorst tussen het PNEM gebouw en het Slingepad hangen nu in het totaal 61 kasten, 27 bleven er leeg (44%, waarschijnlijk doordat er tot laat in het broedseizoen in het bos gekapt werd) 4 kasten hadden wel enige nestbouw maar werden verstoord (6,6%). In 17 kasten broedde de Koolmees (27,9%), in 10 de Pimpelmees

(16,4%), in 2 de Zwarte mees (3,3%), in 1 kast de Bonte vliegenvanger (1,7%) en in 2 (3,3%) een Kuifmees.

De broedresultaten van de verschillende soorten langs het Slingerp pad zijn in de volgende tabellen samengevat:

Maashorst Slingerp ad		# eieren		uitgekomen eieren		Uitgevlogen jongen		Broedsucces % (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Soort		#	%	#	%	#	%	
Koolmees		135	128	94,8		128	100	94,8
Pimpelmees		91	82	90,1		82	100	90,1
Bonte vliegenvanger		6	6	100		6	100	100
Kuifmees		9	0	0		0	0	0
Zwarte mees		16	14	88		14	100	87,5
Totaal		257	230	89,5		230	100	89,5

Maashorst Slingerp ad		Aantal kasten	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg		
Soort				Vroegste	gemiddeld	laatste
Koolmees		17	7,9	22-apr	6-mei	22-mei
Pimpelmees		10	9,1	17-apr	25-apr	4-mei
Bonte vliegenvanger		1	6	3-mei		
Kuifmees		2	9	23-apr	24-apr	25-apr
Zwarte mees		2	8,0	21-apr	23-apr	26-apr

5.4 Maashorst Grensweg (MG)

In het gebied van de Maashorst bij de Grensweg hangen 50 nestkasten en daarvan waren er maar 5 zonder legsel (10%), waarvan in 2 nog wel enige nestbouw had plaatsgevonden. In 19 (38%) broedde de Koolmees, in 13 kasten de Bonte Vliegenvanger (26%); wederom een erg mooi resultaat, in 7 (14%) de Pimpelmees, in 3 de Boomklever (6%) en in 3 (6%) de Zwarte mees.

De broedresultaten van de verschillende soorten op de Grensweg zijn in de volgende tabellen samengevat:

Maashorst Grensweg		# eieren		Uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		broedsucces % (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Soort		#	%	#	%	#	%	
Koolmees		150	118	78,7		118	100	78,7
Pimpelmees		59	53	89,8		53	100	89,8
Bonte vliegenvanger		80	79	98,8		79	100	98,8
Boomklever		22	21	95,5		18	85,7	81,8
Zwarte mees		35	31	89		31	100	88,6
Totaal		346	302	87,3		299	99,0	86,4

Maashorst Grensweg	Aantal kasten	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg			datum 2e eileg
Soort			Vroegste	gemiddeld	laatste	Vroegste
Koolmees	19	7,9	20-apr	25-apr	1-mei	
Pimpelmees	7	8,4	21-apr	25-apr	9-mei	
Bonte vliegenvanger	13	6,2	26-apr	2-mei	9-mei	
Boomklever	3	7,3	10-apr	19-apr	26-apr	
Zwarte mees	3	9,0	19-apr	22-apr	27-apr	31-mei

Zwarte mees: één tweede legsel met 8 eieren.

5.5 Maashorst Hengstheuvel (HH)

In het gebied van de Hengstheuvel op de Maashorst hangen in het totaal 72 nestkasten, daarvan bleven er dit jaar maar 5 leeg (6.9%); in 9 kasten (12,5%) is wel activiteit geweest maar zijn geen eieren gelegd. In 28 kasten broedde de Koolmees (38,9%), in 16 kasten de Pimpelmees (22.2%), in 2 een Bonte vliegenvanger (2.8%), in 2 een Boomklever (2.8%), in 1 een Zwarte mees (1,4%), en in 1 de Gekraagde Roodstaart (1.4%).

De broedresultaten van de verschillende soorten op de Hengstheuvel zijn in de volgende tabellen samengevat:

Maashorst Hengstheuvel	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		broedsucces
Soort		#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen/ gelegd ei)
Koolmees	212	193	91,0	189	97,9	89,2
Pimpelmees	130	103	79,2	98	95,1	75,4
Bonte vliegenvanger	14	14	100	14	100	100
Boomklever	17	17	100	13	76,5	76,5
Gekr. roodstaart	7	7	100	7	100	100
Zwarte mees	14	13	93	11	84,6	78,6
Totaal	394	347	88,1	332	95,7	84,3

Maashorst Hengstheuvel	Aantal kasten	Gemiddelde legselgrootte	Datum 1e eileg			datum 2e eileg
			vroegste	Gemiddeld	laatste	vroegste
Koolmees	28	7,9	15-apr	22-apr	29-apr	13-mei
Pimpelmees	16	7,7	16-apr	22-apr	3-mei	4-jun
Bonte vliegenvanger	2	7,0		2-mei		
Boomklever	2	8,5	14-apr	17-apr	19-apr	
Gekr. roodstaart	1	7	12-mei			
Zwarte mees	1	9	14-apr			23-mei

Koolmees: 28 nesten, maar van twee daarvan hebben we geen goede gegevens kunnen verzamelen vóórdat ze verstoord werden (voor de gemiddelden is verder gerekend met

de 26 kasten waar we wel voldoende gegevens hadden en één tweede legsel (3,6%) met 7 eieren.

Pimpelmees: één tweede legsel (6,25%) met 7 eieren.

Zwarte mees: één tweede legsel (100%) met 5 eieren.

5.6 Maashorst Schaijk (Sch)

In het Schaijkse deel van de Maashorst, net ten oosten van de Hofmans plassen hingen dit jaar in het totaal 36 kasten. Tevens hangen op het Industrieterreintje nog eens 7 kasten. Voor dit overzicht zijn de resultaten bij elkaar gevoegd (43 kasten). Hiervan bleven er dit jaar 3 leeg (7,0%) en werd in twee (4,7%) alleen een nest gemaakt, in alle overige kasten werden eieren gelegd. In 32 kasten broedde de Koolmees (74,4%), in 7 kasten de Pimpelmees (16,3%), in twee de Gekraagde Roodstaart (4,7%) en in een andere een Boomklever (2,4%).

De broedresultaten van de verschillende soorten op de Maashorst in Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat:

Maashorst Schaijk	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort		#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen/ gelegd ei)
Koolmees	245	219	89,4	193	88,1	78,8
Pimpelmees	52	35	67,3	31	88,6	59,6
Boomklever	5	0	0	0	nvt	0
Gekraagde roodstaart	13	10	76,9	10	100	76,9
Totaal	315	264	83,8	234	88,6	74,3

Maashorst Schaijk	Aantal kasten	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg		
Soort			Vroegste	gemiddeld	laatste
Koolmees	32	7,7	16-apr	22-apr	30-apr
Pimpelmees	7	7,4	9-apr	22-apr	14-mei
Boomklever	2	6,5	14-apr		
Gekraagde roodstaart	1	5	27-apr	2-mei	8-mei

5.7 Maashorst Hondensport (MH)

Op de Hengstheuveld tussen de Hondensport en het golfterrein zijn dit jaar in het totaal 42 kasten opgehangen. Één was er al snel verdwenen en 14 bleven er leeg (33,3%, waarschijnlijk te laat opgehangen..) en werd in vijf (11,9%) alleen een nest gemaakt. In alle overige kasten werden eieren gelegd. In 9 kasten broedde de Koolmees (21,4%), in 6 kasten de Pimpelmees (14,3%), in vier de Bonte vliegenvanger (9,5%), in één de Zwarte mees (2,4%) en in een andere een Boomklever (2,4%).

De broedresultaten van de verschillende soorten op de Maashorst Hondensport zijn in de volgende tabellen samengevat:

Maashorst Hondensport	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
		#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen/ gelegd ei)
Koolmees	78	77	98,7	73	94,8	93,6
Pimpelmees	60	59	98,3	59	100	98,3
Bonte vliegenvanger	25	22	88,0	20	90,9	80,0
Boomklever	8	8	100	8	100	100
Zwarte mees	7	7	100	7	100	100
Totaal	178	173	97,2	167	96,5	93,8

Maashorst Hondensport	Aantal kasten	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg		
			vroegste	gemiddeld	laatste
Koolmees	9	8,7	15-apr	21-apr	28-apr
Pimpelmees	6	10,0	13-apr	19-apr	24-apr
Bonte vliegenvanger	4	6,3	22-apr	1-mei	12-mei
Boomklever	1	8	16-apr		
Zwarte mees	1	7	23-apr		

5.8 Thuiswerkers (TW)

Helaas dit jaar wat minder thuiswerkers die hun kaarten in leverden maar er zaten leuke soorten tussen (Boomkruiper en Grauwe vliegenvangers)! In het totaal werden er 30 nestkaarten ingeleverd, waarvan drie zonder eierleg.

De broedresultaten van de verschillende soorten bij de ThuisWerkers zijn in de volgende tabellen samengevat:

Thuiswerkers	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
		#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	42	33	78,6	31	93,9	73,8
Pimpelmees	23	21	91,3	21	100,0	91,3
Bonte vliegenvanger	5	5	100,0	5	100,0	100,0
Gekraagde roodstaart	6	6	100	6	100,0	100,0
Roodborst	11	11	100	10	90,9	90,9
Heggenmus	10	8	80	8	100,0	80,0
Boerenwaluw	4	4	100	4	100,0	100,0
Merel	13	8	62	8	100,0	61,5
Zanglijster	9	4	44	4	100,0	44,4
Boomkruiper	7	7	100	7	100,0	100,0
Grauwe vliegenvanger	11	6	55	6	100	54,5
Vink	10	5	50	0	0	0,0
Winterkoning	6	0	0	0	nvt	0,0

Totaal	167	118	70,7	110	93,2	65,9
--------	-----	-----	------	-----	------	------

Thuiswerkers	Aantal kasten of nesten	Gemiddelde Legselgrootte	datum 1e eileg		
			Vroegste	gemiddeld	laatste
Koolmees	5	8,4	5-apr	21-apr	2-mei
Pimpelmees	2	11,5	15-apr	19-apr	24-apr
Bonte vliegenvanger	1	5	??		
Gekraagde roodstaart	1	6	4-mei		
Roodborst	2	5,5	18-apr		
Heggenmus	2	5,0	6-apr		
Boerenzwaluw	1	4	1-jun		
Merel	4	3,3	20-apr	11-mei	28-mei
Zanglijster	2	4,5	19-mei		
Boomkruiper	1	7	27-apr		
Grauwe vliegenvanger	3	3,7	17-apr	9-mei	1-jun
Vink	2	5,0	30-apr	1-mei	3-mei
Winterkoning	1	6	7-mei		

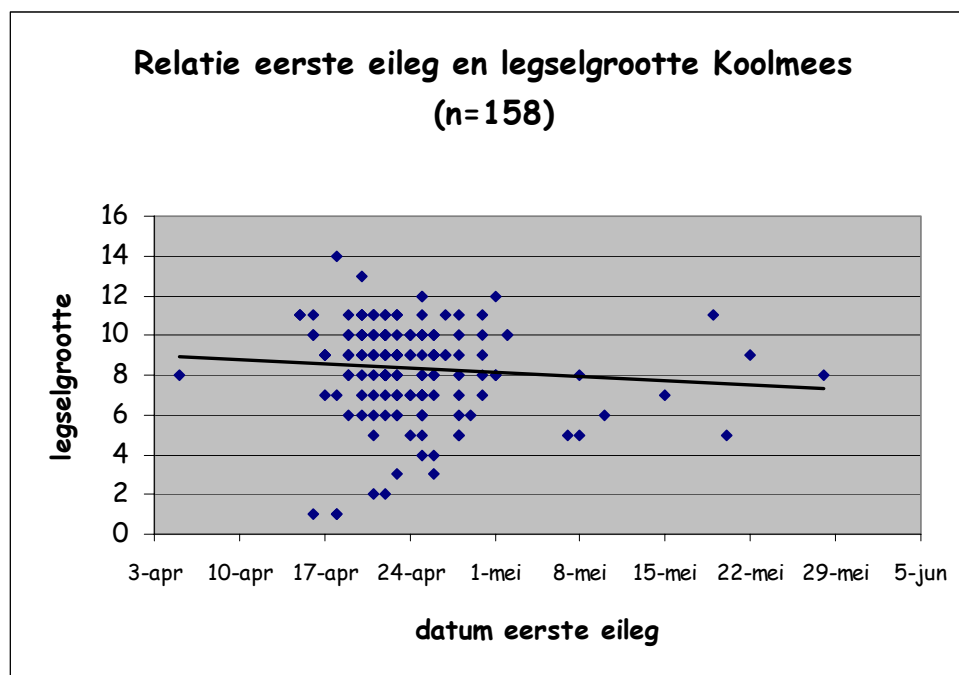
6 Resultaten per soort

6.1 Koolmees

In het totaal waren er 162 eerste legsels van de Koolmees (waarvan er 158 goed gecontroleerde, zinvolle data opleverde) en 6 tweede legsels (3,7 %). Bij die 6 tweede legsels zijn er twee kasten waren waar laat in gebroed werd (OW, eerste eileg 4 en 10 juni), zo laat dat deze bij de tweede legsels gerekend zijn.

Het broedsucces van de Koolmees is te zien in tabel 1. In het totaal (eerste en tweede legsels) werden er 1355 eieren gelegd en kwamen er 1224 jongen uit. Uiteindelijk vlogen er 1168 jongen uit (95.4%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 86,2% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte van het eerste legsel is 8,5 eieren en was niet constant over de groepen: 9,3 (OW), 9,2 (OO), 8,7 (MH) 8,4 (TW), 7,9 (HH), 7,9 (MS), 7,9 (MG) en 7,7 (Sch). De gemiddelde legselgrootte van de tweede legsels is 7,0 eieren en constant over de groepen: 7,3 (OW), 7 (HH) en 6 (OO).

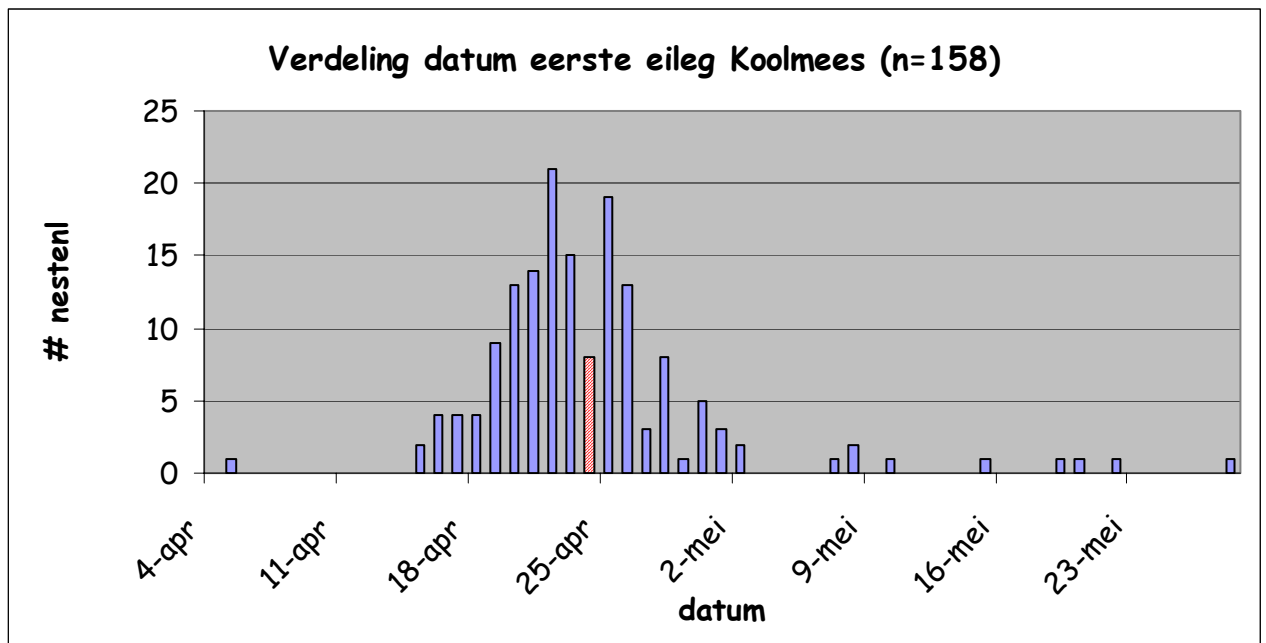
De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is heel constant: 21 april (OW), 21 april (TW), 21 april (MH), 22 april (HH), 22 april (Sch), 23 april (OO) 25 april (MG) maar 06mei voor MS (terwijl deze toch maar één zandpad van MG aflight!), wat in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 24 april oplevert ($\pm 6,7$ dgn standaard deviatie) met op 05 april de allervroegste van het seizoen en op 28 mei de laatste eerste eileg.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van het tweede broedsel werd gelegd is 20 mei (MG), 25 mei (OO) en 02 jun (OW), wat een gemiddelde eerste eileg van het tweede broedsel van 30 mei oplevert ($\pm 10,4$ dgn standaard deviatie) met op 13 mei de allervroegste van het seizoen en op 10 juni de laatste eerste eileg van het tweede broedsel.

Tabel 1: Overzicht gegevens Koolmees

Totalen Koolmees	HH	OW	OO	MG	Sch	MS	MH	TW	Totaal
# nestkasten	72	42	44	50	43	61	41	30	383
# nestkasten bezet	28	25	27	19	32	17	9	5	162
% nestkasten bezet	38,9	59,5	61,4	38,0	74,4	27,9	22,0	16,7	42,3
# nesten met eieren	27	27	28	19	32	17	9	5	164
# nesten met jongen	26	25	25	18	28	17	9	4	152
# eieren	212	244	255	150	245	135	78	42	1361
# eieren uitgekomen	193	223	232	118	219	128	77	33	1223
% eieren uitgekomen	91	91,4	91,0	78,7	89,4	94,8	98,7	78,6	89,9
# jongen uitgevlogen	189	220	216	118	193	128	73	31	1168
% jongen uitgevlogen	97,9	98,7	93,1	100	88,1	100	94,8	93,9	95,5
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	89,2	90,2	84,7	78,7	78,7	94,8	93,6	73,8	85,8
# met 2e broedsel	1	4	1	0	0	0	0	0	6
% 2e broedsel	3,6	16	3,7	~	~	~	~	~	3,7

Let op! In de tabellen is het aantal eieren en jongen over het eerste en (eventuele) tweede legsel opgeteld

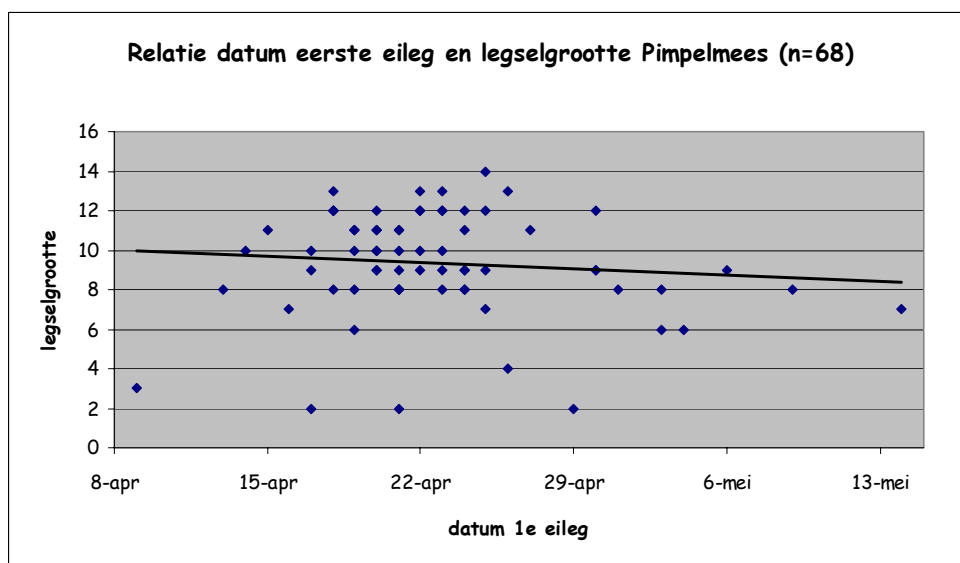

6.2 Pimpelmees

In het totaal waren er 69 nesten van de Pimpelmees waarvan er één geen zinvolle data opleverde en waarvan twee met tweede legsels (2,9%).

Het broedsucces van de Pimpelmees is te zien in tabel 2. In het totaal werden er 643 eieren gelegd en kwamen er 561 jongen uit. Uiteindelijk vlogen er 552 jongen uit (98.4 %) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen/ gelegd ei) van 85.8% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte van de eerste legsels is 9,5 eieren en was ook hier niet constant over de groepen: 11,5 (TW), 11,5 (OO), 10,1 (OW), 10,0 (MH), 9,1 (MS), 8,4 (MG), 7,7 (HH) en 7,4 (Sch). De gemiddelde legselgrootte van de tweede legsels is 4,5 eieren en (7 HH) en 2 (OW).

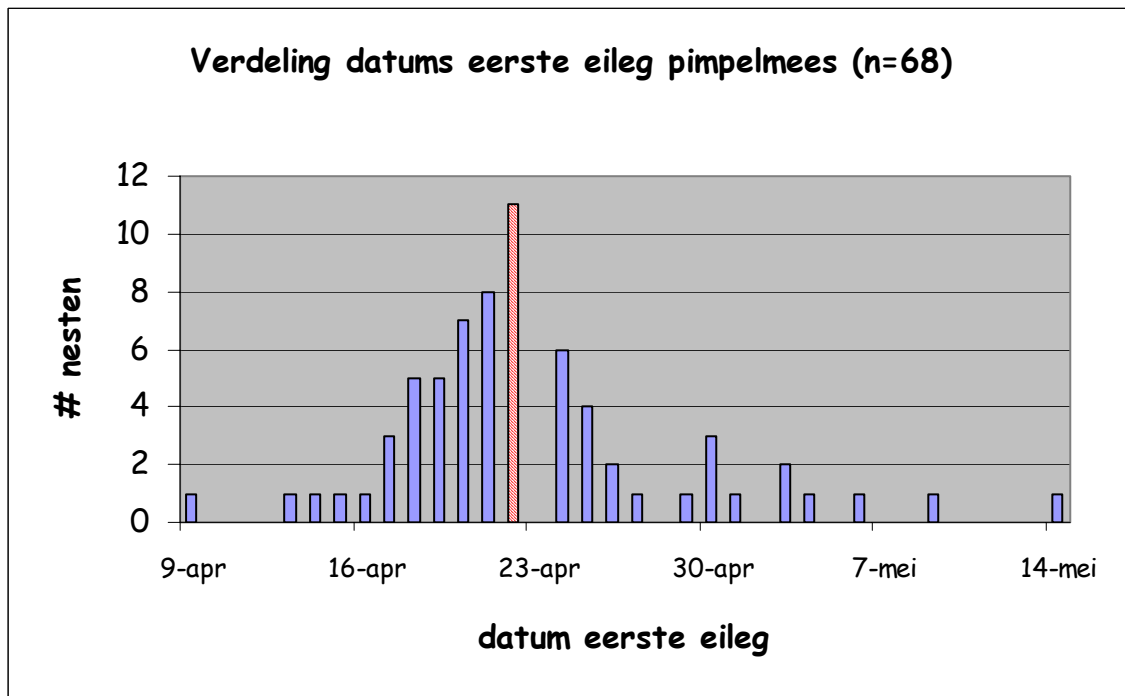
De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmees ei werd gelegd is redelijk constant: 19 april (MH), 19 april (TW) 22 april (OW), 22 april (Sch), 22 april (HH), 22 april (OO), 25 april (MS) en 25 april (MG), wat in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 22 april ($\pm 6,0$ dgn standaard deviatie) oplevert, met op 09 april de allervroegste van het seizoen en op 14 mei de laatste eerste eileg.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van het tweede broedsel werd gelegd is 07jun: 10 jun (OW) en 04 jun (HH).

Tabel 2: Overzicht gegevens Pimpelmees

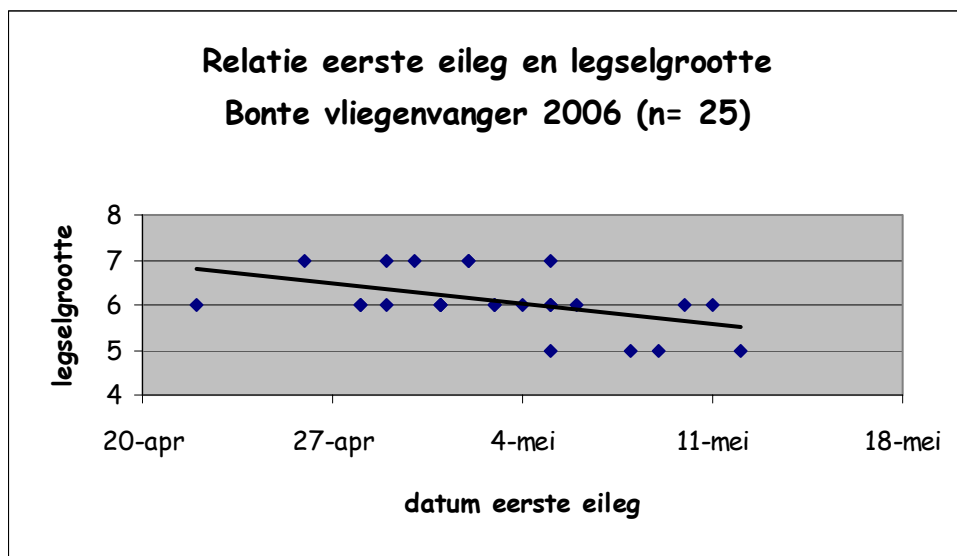
TOTALEN Pimpelmees	HH	OW	OO	MG	Sch	MS	MH	TW	Totaal
# nestkasten	72	42	44	50	43	61	41	30	383
# nestkasten bezet	28	25	27	19	32	17	9	5	162
% nestkasten bezet	38,9	59,5	61,4	38,0	74,4	27,9	22,0	16,7	42,3
# nesten met eieren	27	27	28	19	32	17	9	5	164
# nesten met jongen	26	25	25	18	28	17	9	4	152
# eieren	212	244	249	150	245	135	78	42	1355
# eieren uitgekomen	193	223	233	118	219	128	77	33	1224
% eieren uitgekomen	91	91,4	93,6	78,7	89,4	94,8	98,7	78,6	90,3
# jongen uitgevlogen	189	220	216	118	193	128	73	31	1168
% jongen uitgevlogen	97,9	98,7	94	100	88,1	100	94,8	93,9	95,4
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	89,2	90,2	86,7	78,7	78,7	94,8	93,6	73,8	86,2

Totalen Pimpelmees	HH	OW	OO	MG	Sch	MS	MH	TW	Totaal
# met 2e broedsel	1	4	1	0	0	0	0	0	6
% 2e broedsel	3,6	16	3,7	~	~	~	~	~	3,7

6.3 Bonte Vliegenvanger

Deze soort is, in tegenstelling tot vorig jaren, nu niet in één maar in zes gebieden tot broeden gekomen en werd er nog één nest gevonden door een thuiswerker (waarvan geen datum van de eerste eileg kon worden berekend). In het totaal waren er 26 nesten van de Bonte Vliegenvanger en geen tweede nesten.

Het broedsucces van de Bonte Vliegenvanger is te zien in tabel 3. In het totaal werden er 160 eieren gelegd en kwamen er 154 jongen uit. Uiteindelijk vlogen er ook 151

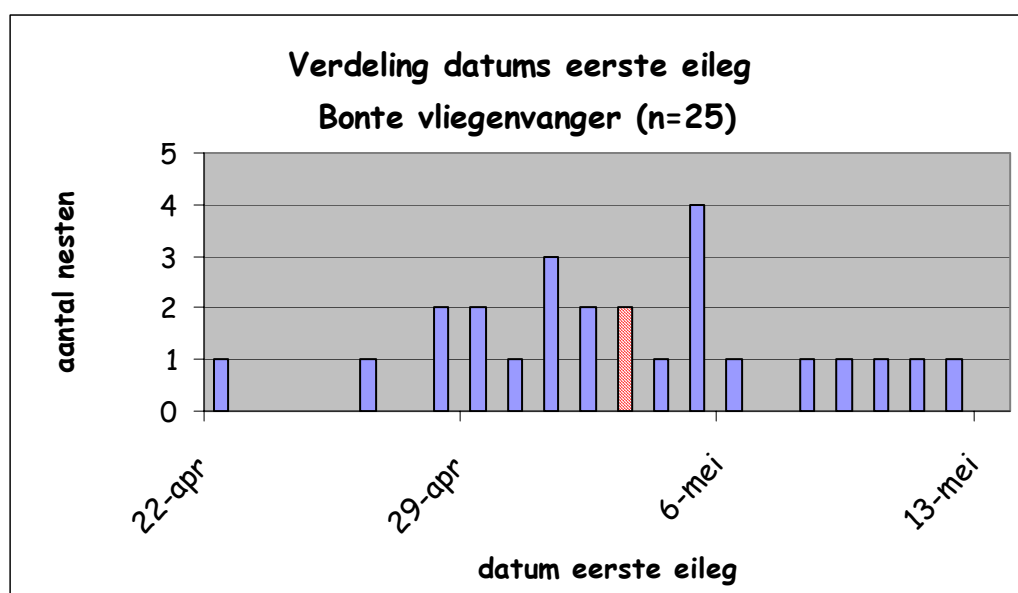
jongen uit (98,1%) wat een totaal broedsucces (% uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 94,4% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte van de eerste legfels is 6,2 eieren en was redelijk constant over de groepen: 7,0 (HH), 6,3 (MH), 6,2 (GW), 6,0 (OO), 6,0 (OW), 6,0 (MS) en 5,0 (TW)

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is erg constant over de meeste gebieden: 01 mei (MH), 02 mei (HH), 02 mei (GW), 03 mei (MS) 03 mei (OW) maar 08 mei (OO), wat in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 3 mei ($\pm 4,8$ dgn standaard deviatie) oplevert, met op 22 april de allervroegste van het seizoen en op 12 mei de laatste eerste eileg.

Tabel 3: Overzicht gegevens Bonte Vliegenvanger

Totalen Bonte Vliegenvanger	HH	OW	OO	MG	Sch	MS	MH	TW	Totaal
# nestkasten	72	42	44	50	43	61	41	30	383
# nestkasten bezet	2	1	4	13	0	1	4	1	26
% nestkasten bezet	2,8	2,4	9,1	26,0	0	1,6	9,8	3,3	6,8
# nesten met eieren	2	1	4	13	-	1	4	1	26
# nesten met jongen	2	1	4	13	-	1	4	1	26
# eieren	14	6	24	80	-	6	25	5	160
# eieren uitgekomen	14	5	23	79	-	6	22	5	154
% eieren uitgekomen	100	83,3	95,8	98,8	-	100	88	100	96,3
# jongen uitgevlogen	14	5	22	79	-	6	20	5	151
% jongen uitgevlogen	100	100	95,7	100	-	100	90,9	100	98,1
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	100	83,3	91,7	98,8	-	100	80	100	94,4
# met 2e broedsel	0	0	0	0	-	0	0	0	0

6.4 Boomklever

De Boomklever heeft dit jaar in vijf van de zeven gebieden gebroed. In het totaal waren er 8 nesten van de Boomklever en geen tweede legfels.

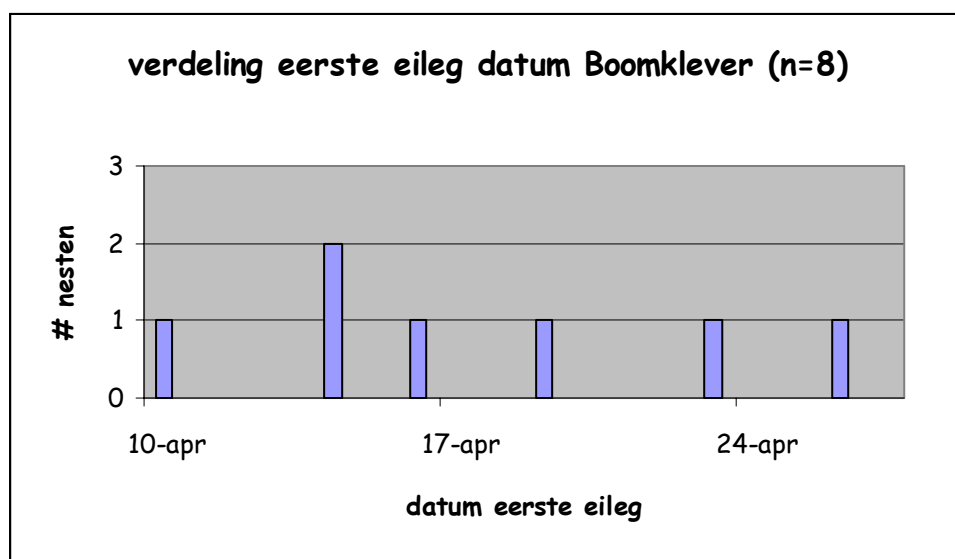
Het broedsucces van de Boomklever is te zien in tabel 4. In het totaal werden er 60 eieren gelegd en kwamen er 53 jongen uit. Uiteindelijk vlogen er 46 jongen uit (86,8%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 76,7% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte is 7,5 eieren maar was niet constant over alle gebieden : 8,5 (HH), 8 (MH), 8 (OO), 7,3 (MG) en 5 (Sch).

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is 17 april, met op 10 april de allervroegste van het seizoen en op 26 april de laatste eerste eileg.

Tabel 4: Overzicht gegevens Boomklever

Totalen Boomklever	HH	OW	OO	MG	Sch	MS	MH	TW	Totaal
# nestkasten	72	42	44	50	43	61	41	30	383
# nestkasten bezet	2	0	1	3	1	0	1	0	8
% nestkasten bezet	2,8	0	2,3	6,0	2,3	0	2,4	0	2,1
# nesten met eieren	2	-	1	3	1	-	1	-	8
# nesten met jongen	2	-	1	3	0	-	1	-	7
# eieren	17	-	8	22	5	-	8	-	60
# eieren uitgekomen	17	-	7	21	0	-	8	-	53
% eieren uitgekomen	100	-	88	95,5	0	-	100	-	88,3
# jongen uitgevlogen	13	-	7	18	0	-	8	-	46
% jongen uitgevlogen	76,5	-	100	85,7	~	-	100	-	86,8
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	76,5	-	88	81,8	0	-	100	-	76,7
# met 2e broedsel	0	-	0	0	0	-	0	-	0

6.5 Zwarte mees

De Zwarte mees is in 4 van de 7 gebieden tot broeden gekomen. In het totaal waren er 7 nesten en twee tweede legsels (28,6%).

Het broedsucces van de Zwarte mees is te zien in tabel 5. In het totaal werden er 72 eieren gelegd en kwamen er 65 jongen uit. Uiteindelijk vlogen er 63 jongen uit (96,9%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 87,5% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte van de eerste nesten is 8,4 eieren en was redelijk constant over de groepen : 9,0 (MG), 9 (HH), 8,0 (MS) en 7 (MH). De legselgroottes van de tweede nesten waren 5 (HH) en 8 (MG).

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd was niet heel variabel: 14 apr (HH), 22 apr (MG), 23 apr (MH), en 23 apr (MS) wat in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 21 april oplevert, met op 14 april de allervroegste van het seizoen en op 27 april de laatste eerste eileg. De eerste eieren van het tweede legsels werden op 23 mei (HH) en 31 mei (MG) gelegd.

Tabel 5: Overzicht gegevens Zwarte Mees

Totalen Zwarte mees	HH	OW	OO	MG	Sch	MS	MH	TW	Totaal
# nestkasten	72	42	44	50	43	61	41	30	383
# nestkasten bezet	1	0	0	3	0	2	1	0	7
% nestkasten bezet	1,4	0	0	6,0	0	3,3	2,4	0	1,8
# nesten met eieren	2	-	-	4	-	2	1	-	9
# nesten met jongen	2	-	-	4	-	2	1	-	9
# eieren	14	-	-	35	-	16	7	-	72
# eieren uitgekomen	13	-	-	31	-	14	7	-	65
% eieren uitgekomen	93	-	-	88,6	-	88	100	-	90,3
# jongen uitgevlogen	11	-	-	31	-	14	7	-	63
% jongen uitgevlogen	84,6	-	-	100	-	100	100	-	96,9
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	78,6	-	-	88,6	-	88	100	-	87,5
# met 2e broedsel	1	-	-	1	-	0	0	-	2
% 2e broedsel	100	-	-	33,3	-	~	~	-	28,6

6.6 Gekraagde Roodstaart

Deze soort is slechts in 2 van de 6 gebieden (Sch en HH) tot broeden gekomen én er werd 1 nest door een thuiswerker ontdekt en gecontroleerd. In het totaal waren er 4 nesten van de Gekraagde Roodstaart en geen tweede legsels.

Het broedsucces van de Gekraagde Roodstaart is te zien in tabel 6. In het totaal werden er 26 eieren gelegd en kwamen er 23 jongen uit, welke allen uitvlogen, wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 88,5% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte was 6,5 eieren en was redelijk constant over de groepen : 7 (HH), 6,5 (Sch) en 6 (TW).

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is 05 mei, met op 27 april de allervroegste van het seizoen en op 12 mei de laatste eerste eileg.

Tabel 6: Overzicht gegevens Gekraagde Roodstaart

Totalen Gekraagde Roodstaart	HH	OW	OO	MG	Sch	MS	MH	TW	Totaal
# nestkasten	72	42	44	50	43	61	41	30	383
# nestkasten bezet	1	0	0	0	2	0	0	1	4
% nestkasten bezet	1,4	0	0	0	4,7	0	0	3,3	1,0
# nesten met eieren	1	-	-	-	2	-	-	1	4
# nesten met jongen	1	-	-	-	2	-	-	1	4
# eieren	7	-	-	-	13	-	-	6	26
# eieren uitgekomen	7	-	-	-	10	-	-	6	23
% eieren uitgekomen	100	-	-	-	77	-	-	100	88,5
# jongen uitgevlogen	7	-	-	-	10	-	-	6	23
% jongen uitgevlogen	100	-	-	-	100	-	-	100	100,0
% broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)	100	-	-	-	77	-	-	100	88,5
# met 2e broedsel	0	-	-	-	0	-	-	0	0

6.7 Andere soorten

Hierboven zijn alleen de soorten weergegeven die in meerdere gebieden broeden. De Kuifmees (in MG) en de Grote Bonte Specht (in OO) hebben slechts in één gebied gebroed en worden niet verder behandeld net als de soorten (andere dan hierboven) die door de thuiswerkers zijn aangebracht. Vaak zijn de aantallen van deze soorten te klein om er iets zinnigs over te zeggen. Voor de karakteristieken van deze soorten wordt daarom verwezen naar de tabel bij de ThuisWerkers (TW).

7 Vergelijking met voorgaande jaren

Zoals eerder aangegeven zijn er, helaas, heel veel oude gegevens verloren gegaan, mede doordat er een aantal jaar geen werkgroepcoördinator is geweest. Met het elektronisch archief van het Bruujssel zijn er wat meer oude gegevens beschikbaar gekomen maar deze zijn nog niet geanalyseerd (hopelijk volgend jaar). Van de jaren 1995-1999 zijn er ook nog gegevens uit Odiliapeel (variërend van 18 tot 61 Kool- en Pimpelmezen nesten totaal). Pas vanaf 2003 zijn gedetailleerde gegevens bewaard gebleven. Bij de onderstaande vergelijking moet men er dus wel steeds rekening mee houden dat de vergelijkingen met 1995-1999 gebaseerd zijn op kleine aantallen (met dus grote spreiding op de getallen) en dat die slechts uit 1 gebied (Odiliapeelse bossen) komen dat misschien niet altijd met bijvoorbeeld de deelgebieden van de Maashorst te vergelijken is.

7.1 Algemene indruk broedseizoen

In tabel 7, 8 en 9 staan per soort de belangrijkste gegevens van 2006, 2005 en 2004, respectievelijk.

Tabel 7: Kengetallen per soort broedseizoen 2006

Totalen 2006	Kool mees	Pimpel mees	Bonte vliegen Vanger	Zwarte mees	Gekraagde Roodstaart	Boom klever	Overige	Totaal
# nestkasten	383							383
# nestkasten bezet	162	69	26	7	4	8	18	294
% nestkasten bezet	42,3	18,0	6,8	1,8	1,0	2,1	4,7	76,8
# nesten met eieren	164	71	26	9	4	8	18	300
# nesten met jongen	152	63	26	9	4	7	17	278
# eieren	1361	643	160	72	26	60	91	2413
# eieren uitgekomen	1223	561	154	65	23	53	53	2132
% eieren uitgekomen	89,9	87,2	96,3	90,3	88,5	88,3	58,2	88,4
# jongen uitgevlogen	1168	552	151	63	23	46	47	2050
% jongen uitgevlogen	95,5	98,4	98,1	96,9	100,0	86,8	88,7	96,2
% broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)	85,8	85,8	94,4	87,5	88,5	76,7	51,6	85,0
Legsel grootte (1e nest)	8,5	9,5	6,2	8,4	6,5	7,5	---	
Gem. Datum 1e eileg	24-apr	22-apr	3-mei	21-apr	5-mei	17-apr	---	
# met 2e broedsel	6	2	0	2	0	0	0	10
% 2e broedsel	3,7	2,9	0	28,6	0	0	0	3,4

Tabel 8: Kengetallen per soort broedseizoen 2005

Totalen 2005	Kool mees	Pimpel mees	Bonte vliegen vanger	Zwarte mees	Gekraagde Roodstaart	Boom klever	Overige	Totaal
# nestkasten	329							329
# nestkasten bezet	167	68	13	4	4	5	23	284
% nestkasten bezet	50,8	20,7	4,0	1,2	1,2	1,5	7,0	86,3
# nesten met eieren	165	69	13	5	4	5	23	284
# nesten met jongen	139	62	11	5	3	4	18	242
# eieren	1267	615	75	38	23	31	204+?	2253+?
# eieren uitgekomen	1031	561	67	34	18	23	137+?	1871+?
% eieren uitgekomen	81,4	91,2	89,3	89,5	78,3	74,2	67,2	83,0
# jongen uitgevlogen	982	508	67	34	18	21	128	1758
% jongen uitgevlogen	95,2	90,6	100	100	100	91,3	93,4	94,0
% broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)	77,5	82,6	89,0	89,5	78,3	67,7	62,7	78,0
Legsel grootte (1e nest)	7,8	8,9	5,8	7,3	5,75	6,2	---	
Gem. Datum 1e eileg	18-apr	14-apr	06-mei	15-apr	22-mei	15-apr	---	
# met 2e broedsel	7	1	0	1	0	0	?	9
% 2e broedsel	4,2	1,5	0	25,0	0	0	?	3,2

Tabel 9: kengetallen per soort broedseizoen 2004

Totalen 2004	Kool mees	Pimpel mees	Bonte vliegen vanger	Zwarte mees	Gekraagde Roodstaart	overigen	Totaal
# nestkasten	274						274
# nestkasten bezet	90	51	14	8	3	17	183
% nestkasten bezet	32,8	18,6	5,1	2,9	1,1	6,2	66,8
# nesten met eieren	89	48	13	8	3	16	177
# nesten met jongen	84	46	12	7	3	14	166
# eieren	896	550	83	66	17	69	1681
# eieren uitgekomen	787	485	73	52	16	58	1471
% eieren uitgekomen	87,8	88,2	88,0	78,8	94,1	84,1	87,5
# jongen uitgevlogen	771	462	73	41	16	50	1413
% jongen uitgevlogen	98,0	95,3	100	78,8	100	86,2	96,1
% broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)	86,0	84,0	88,0	62,1	94,1	72,5	84,1
Gem. Datum 1e eileg	21-apr	17-apr	12-mei	21-apr	9-mei		
# met 2e broedsel	11	3	0	1	0	0	15
% 2e broedsel	12,2	5,9	0	12,5	0	0	8,2

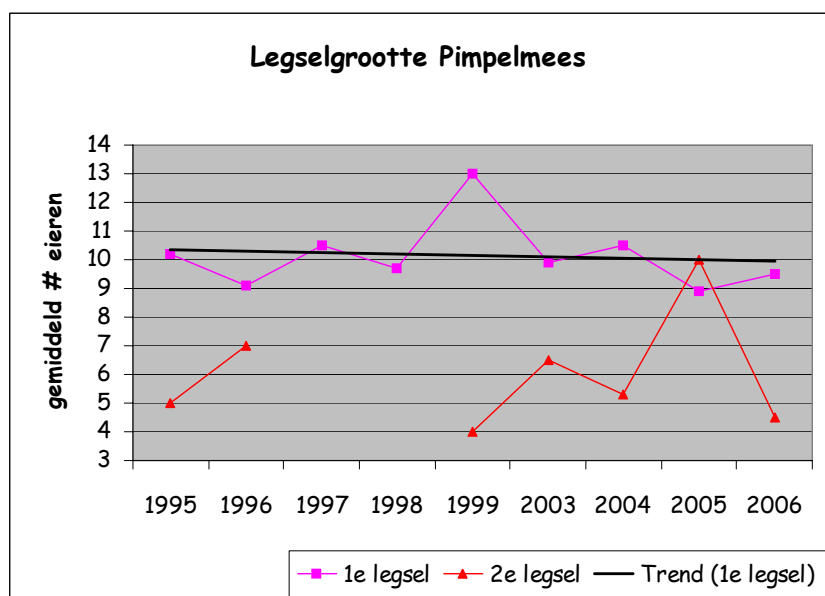
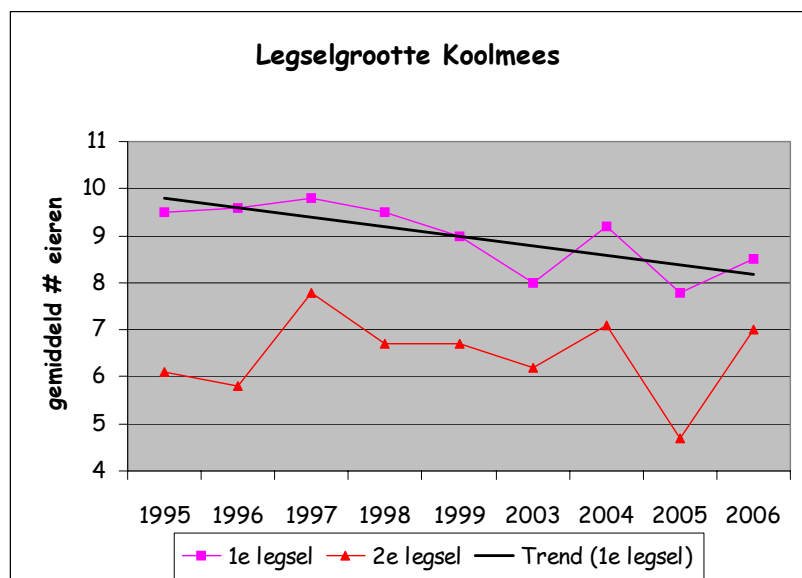
Het totaal aantal gecontroleerde nesten steeg in 2006 met 16% naar 383, mede daardoor overschreed het totaal aantal eieren dat werd geteld de 2400. Het hoge bezettingspercentage van de kasten van vorig jaar (86%) liep weliswaar terug naar bijna 77% maar hierbij moet worden aangetekend dat er in het gebied Maashorst Hondensport (MH), dat dit jaar in gebruik werd genomen, een groot deel van de kasten, die later werden bijgehangen, niet bezet werd. Ook de resultaten het gebied Maashorst Slingepad (MS) stonden onder druk omdat er zelfs tijdens het broedseizoen nog flink gekapt werd: meer dan 44% van de kasten bleef leeg. De uitwerking van deze late bosarbeid zullen we hieronder nog enkele malen tegen komen.

Opvallend dit jaar was de toename van het aantal nestkasten van de Bonte vliegenvanger. Was deze de aanwezigheid van deze soort de laatste jaren constant (9 tot 14 kasten) en voornamelijk in één gebied, dit jaar werden er 26 nestkasten bezet in zes van de zeven gebieden! Ook de Boomklevers blijven toenemen: konden we in 2004 de eerste Boomklever in onze nestkasten

begroeten, vorig jaar waren het er al vijf in twee gebieden en dit jaar acht in vijf gebieden!

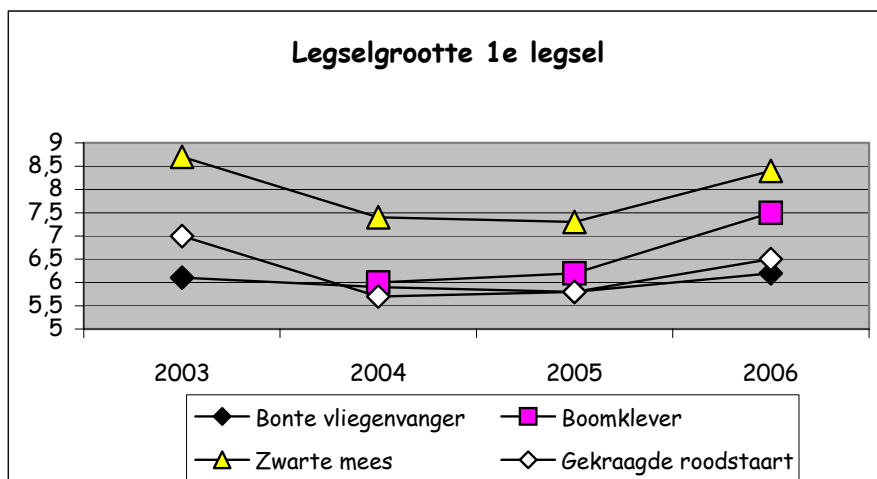
7.2 Broedsucces

Over alle soorten gezien steeg het percentage uitgekomen eieren ten opzichte van vorig jaar evenals het percentage uitgevlogen jongen en komt overeen met de situatie in 2004. Alleen de Pimpelmees liet een lager percentage uitgekomen eieren zien dan vorig jaar maar dit werd gecompenseerd door een zeer hoog percentage uitgevlogen jongen. Dit weerspiegelt zich in een beter broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei).

7.3 Legsel grootte

In de grafieken hiernaast wordt een overzicht gegeven van de gemiddelde legselgroottes van het eerste en tweede legsel van de Koolmees (de soort waar de meeste gegevens over zijn). Duidelijk is te zien dat 2006 een

beter jaar was dan 2005 maar de trend is nog steeds dalende voor de 1e legsel. De grootte van het tweede legsel was één van de beste van de laatste paar jaren.

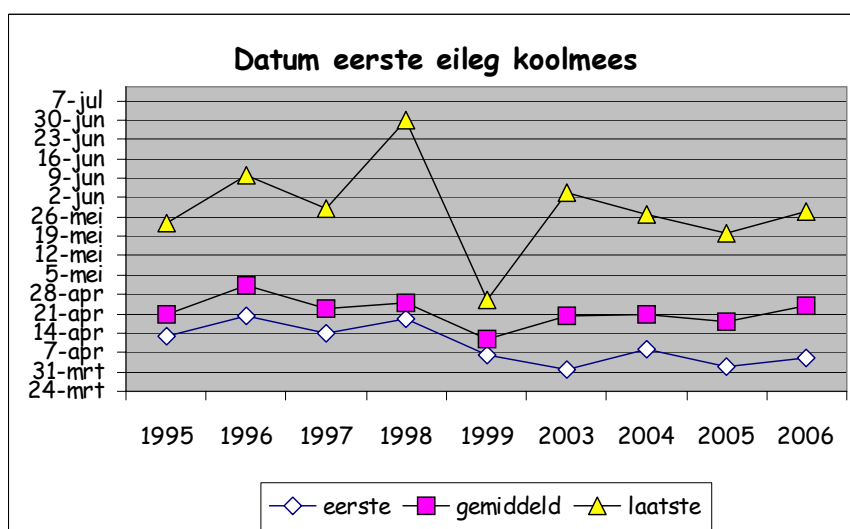
Ook voor de Pimpelmees zijn de resultaten beter dan vorig jaar, de grootte van het tweede legsel was daarentegen aan de lage kant.

Voor de andere soorten zijn gemiddelde wel hele grote legsel aangetroffen, voor de Bonte Vliegenvanger en de Boomklever in ieder geval de grootste sinds dat we gedetailleerde gegevens verzamelen. Bovendien werd voor deze soorten zeldzaam grote legsel van acht eieren (Bonte vliegenvanger) en negen (Boomklever) aangetroffen.

7.4 Gemiddelde datum 1e eileg

In maart 2006 verscheen het volgende bericht in de kranten: *"Nederland beleeft late lente"* De Wageningen Universiteit en De Vlinderstichting hebben in het kader van De Natuurkalender een verwachtingsmodel ontwikkeld dat het begin van de lente in de natuur voorspelt op basis van de weersverwachtingen. Het einde van de zogeheten voorlente, samenvallend rond de datum van onder meer de bloei van de gele kornoelje, wordt dit jaar pas 26 maart verwacht, 39 dagen later dan de afgelopen vijf jaar. De start van de prille lente, die de voorlente opvolgt wordt volgens de verwachte bloeidatum van de Bosanemoon, dit jaar pas op 10 april verwacht. Dat is 18 dagen later dan voorgaande vijf jaar.

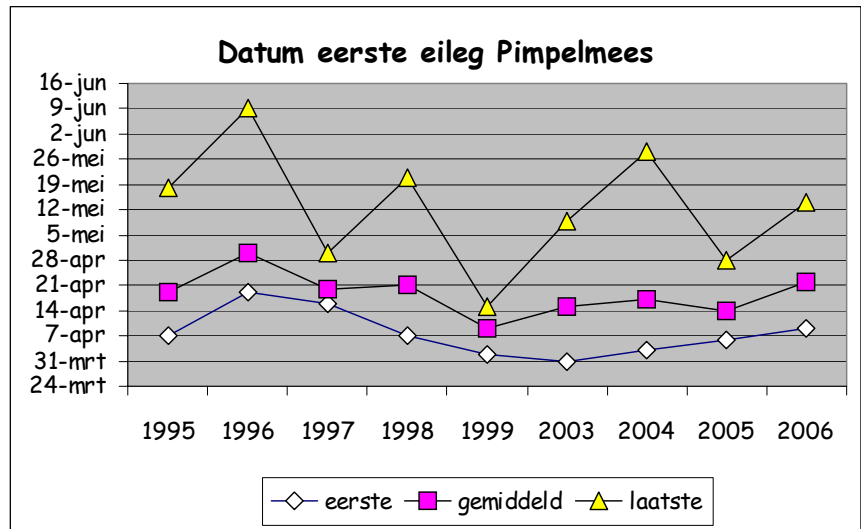
De eerste maanden van 2006 waren beduidend kouder dan de voorgaande jaren. Januari had een gemiddelde temperatuur van 1,5°C, februari kwam op 2,9°C en ook maart wil nog maar niet echt warmer worden. De natuur komt hierdoor

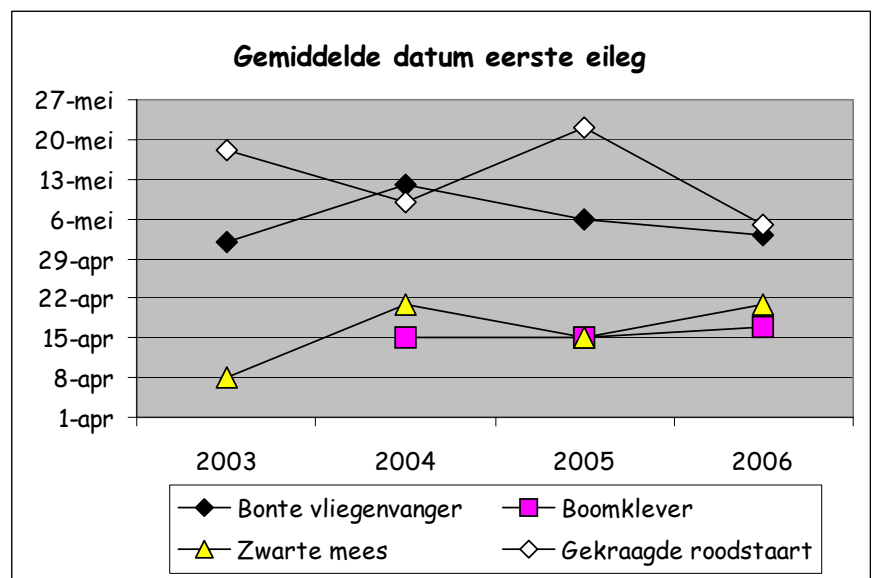
maar traag op gang. Van 2001 tot en met 2005 waren bij De Natuurkalender al veel waarnemingen van bloeiende planten als Gele kornoelje, Speenkruid, Klein hoefblad en Maarts viooltje gemeld. Vlinders als Atalanta, Citroenvlinder, Dagpauwoog, Gehakkelde aurelia en Kleine vos werden voorgaande jaren veel meer gezien. Tot nu toe zijn deze soorten nog nauwelijks gesignaleerd.

De verwachtingen worden gebaseerd op tienduizenden historische waarnemingen en elke dag herberekend op basis van het waargenomen weer en de negendaagse weersverwachting van Meteoconsult. Weersverwachtingen over tien dagen en verder in de toekomst zijn gebaseerd op het gemiddelde van de afgelopen jaren.

De gemiddelde eerste eileg van de Kool- en Pimpelmees was dit jaar op respectievelijk 24 april en 22 april. Dit is voor de Koolmees zes dagen later dan vorig jaar en de laatste datum sinds 1998. Voor de Pimpelmees is het acht dagen later dan vorig jaar en zelfs de laatste datum sinds 1996 (zie grafieken hiernaast).

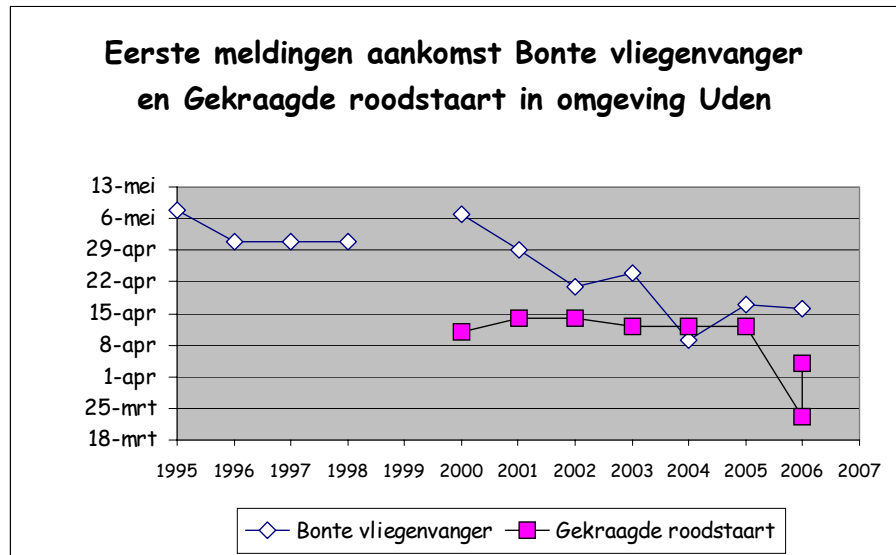
Late eileg kon ook opgemerkt worden voor de Zwarte mees (zes dagen later dan 2005) en de Boomklever (twee dagen later dan 2005). Hoewel van deze twee laatste soorten maar weinig nesten gevonden zijn lijken de mezen nog het meest te zijn beïnvloed door de koude voorjaar.

De Bonte vliegenvanger en de Gekraagde roodstaart hadden, daarentegen, een vroegere eerste eileg: respectievelijk 3 en 17 dagen eerder dan vorig jaar (zie grafiek). Eén Gekraagde roodstaart had zelfs een uitzonderlijk vroege eerste eileg in april (de 27e). Deze twee soorten trekken, in tegenstelling tot de mezen en Boomklever, in het voorjaar vanuit Afrika naar ons land.

Het lijkt er dus op dat de soorten die hiernaartoe trekken geen last hebben gehad van het koude voorjaar maar er is nog een andere factor. Dit jaar werd in het

werkgebied van Vogelwacht Uden de eerste Bonte Vliegenvanger gezien op 16 april (in Erp) en 18 april in de Maashorst. De eerste Gekraagde roodstaart van de regio werd op 04 april op www.waarneming.nl gezet maar Harry had deze al eerder (23 maart) gezien op zijn rondes. Beide datums voor de Gekraagde roodstaart zijn vroeg als we het vergelijken met de eerste waarnemingen van deze soort op waarneming.nl (zie grafiek). Omdat de Mezen en Boomklevers later zijn begonnen met broeden, in de tijd dat de eerste trekkers al uit Afrika aanwezig waren, lijkt het er op dat de Gekraagde Roodstaart en de Bonte vliegenvanger bij hun vroegere, aankomst meer nestkasten onbezet vond door mezen en daar dankbaar gebruik van hebben gemaakt door eerder te nestelen. Dit wordt ondersteunt door het feit dat het aantal nesten van de Bonte vliegenvanger dit jaar verdubbeld is ten

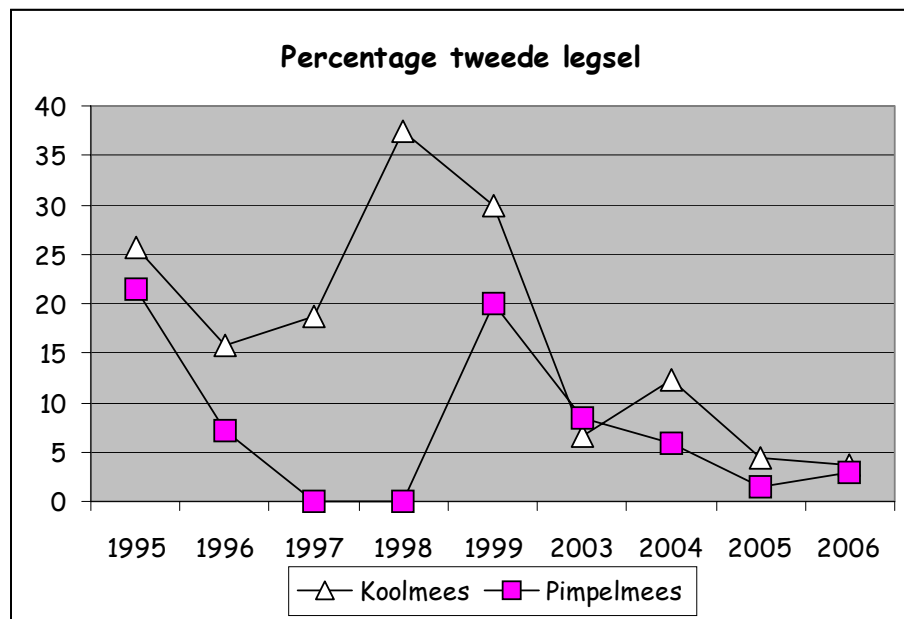

opzichte van vorig jaar. Dat ook de residerende Boomklever meer nesten had, heeft waarschijnlijk te maken met de toename van deze soort in de Maashorst.

Zoals eerder vermeld zijn er in het gebied van Maashorst Slingerspad (MS), door een zandpad gescheiden van Maashorst Grensweg (MS), tot laat in het broed seizoen werkzaamheden verricht. Dit heeft niet alleen tot gevolg gehad dat de helft van de kasten in MS leeg bleven maar ook tot een uitstel ten opzichte van andere gebieden van de gemiddelde datum van de eerste eileg van 14 dagen voor de Koolmees en drie dagen voor de Pimpelmees (zie de gegevens voor die soorten). Ook in het aangrenzende gebied MG werd een latere gemiddelde eerste eileg datum ten opzichte van anderen gebieden gezien: tenminste drie dagen voor beide soorten. De invloed van de 17 late Koolmees legfels in MS op het totale gemiddelde van de eerste eileg over alle nesten is echter maar minder dan één dag. De verlating van de eerste eileg door werkzaamheden in MS draagt dus maar een heel klein beetje bij aan de algehele verlating van de legfels dit seizoen.

7.5 Percentage tweede legfels

Het percentage tweede legfels was ook dit jaar voor de Koolmees weer laag: van 4.2% in 2005 naar 3,7% en is daarmee het laagste tot nu toe. De Pimpelmees liet het zelfde beeld zien.

8 Opmerkelijke zaken

8.1 Winterkoning loopt stage in Koolmees gezin

Bij de burens van Jan deed zich dit jaar iets opmerkelijk voor: een Winterkoninkje dat meehielp de jongen van een Koolmeespaar groot te brengen. Navraag op het Internet of dit meer voorkwam leverde de volgende reacties op:

- Hoi Leo, Ik heb dit meegemaakt zo'n 2 jaar geleden bij mijn vogelmaat in zijn tuin. We hebben getracht daar toen foto's van te maken maar die waren niet al te

best. Ook de jonge Km. zijn gewoon uitgevlogen. De winterkoning zat wel tijdens de eilegfase bij de vogelmaat in de tuin maar werd pas echt bij de nestkast gezien toen de eieren uitkwamen. (Rob, Flevoland)

- Toevallig heb ik gisteravond foto's gekregen van iemand uit Leiden die eind mei een nestkast koolmezen had waar een Fitjaf (volgens de melder een Fitis, maar zo te zien een Tjiftjaf) meehielp met voeren. Bizar gezicht om zo'n beestje aan een nestkastopening te zien hangen. De vogels zijn inmiddels al uitgevlogen (Sjaak).

8.2 Ouder wordende bossen

Het feit dat de Boomklever steeds meer toe neemt in de bossen rond Uden kan worden gezien als het bewijs dat de bossen steeds ouder worden. Eenzelfde vooruitgang / opmars is recentelijk te merken aan de Middelste Bonte Specht en de Glanskop.

De **Middelste bonte specht** komt al jaren stabiel voor in Limburg en sinds twee jaar ook in de achterhoek maar in 2005 werd er een broedgeval gemeld in "de Geelders" tussen Schijndel en Boxtel. Daarop is in het voorjaar van 2006 gericht gezocht in geschikte gebieden. In maart 2006 werden er in Limburg 50 territoria bevestigd en 20 losse waarnemingen, Brabant staat op 18 roepende mannetjes (territoria) in oost en midden Brabant (en zelfs 2 op de grens met de provincie Zeeland). Omdat de Mibo gespecialiseerd is op bomen met een ruwe schors^[1] is hij gebonden aan gebieden met een hoge dichtheid aan oude loofbomen (diameter stam op borsthoogte groter dan 35 cm) en dode takken en stammen, zoals eik, iep, els, berk en populier maar ook haagbeuk, beuk en es.

Ook werden dit voorjaar voor het eerst zingende **Glanskoppen** gehoord in Brabant (volgens de waarnemers 'voor het eerst sinds 30 jaar') onder andere in het Ossenbroek tussen Haps en Mill en in een eikenbos tussen Cuijk en Padbroek. Recent werden 3 zingende mannetjes (indicatief voor een territorium!) gehoord op de Tongelaar. Het interessante van deze vogel is dat deze graag in nestkasten broedt en dat op de Veluwe ook al jaren doet! Glanskoppen zijn uitgesproken standvogels^[2], de jongen vestigen zich veelal binnen 1000 mtr van hun geboorteplaats terwijl een bos minimaal 4 ha groot moet zijn om een paartje te kunnen onderhouden. Er zijn al jaren in het uiterste noordoosten van Brabant Glanskoppen gezien maar nu lijken ze toch deze kant op te komen! Dat is goed nieuws voor Johan en Jan, als ze vanuit het oosten komen, komen ze eerst in Odiliapeel aan!! Ze houden bij uitstek van eiken- en beukenbossen met veel natuurlijke hopen (dus oudere bossen) zodat ze de holtes kunnen benutten die niet door andere, meer dominante mezen soorten bezet worden. Eiken vormen een rijke voedselbron (rupsen) voor de jongen terwijl de beukenootjes favoriet wintervoer is. Ik ben benieuwd of we deze soort binnenkort in onze nestkasten kunnen gaan begroeten.

8.3 Kriebelbeesjes

Nadat alles is uitgevlogen wordt er door de meeste groepen de nesten geruimd, zodat ongedierte niet de kans krijgt zich te vermenigvuldigen. Bij die laatste controles werden inderdaad veel parasieten aangetroffen: onder andere bedwantsen (*Orius niger*, lengte ~5 mm, zie plaatje), die zich te goed deden aan de inhoud van een kapot ei. In de Thieme Nieuwe Insectengids staat over deze soort dat het vleugelloze insecten zijn die bloedzuigen bij

¹ A Schotma 2002 Middelste bonte specht pp 303-304 in: SOVON vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse broevogels 1998-2002. - Nederlandse fauna 5 Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey - Nederland, Leiden

² H Bult Glanskop pp 416-417 in: SOVON vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse broevogels 1998-2002. - Nederlandse fauna 5 Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey - Nederland, Leiden

vogels en zoogdieren incl. de mens. Het zou leuk zijn om eens een insecten deskundige naar de inhoud van oud nestmateriaal te laten kijken, of naar de inhoud van de kasten tijdens het broeden!

Een aantal groepen heeft ook dit jaar weer wespen in de kast gehad. In Schaijk werd dit jaar een Hoornaar in de kast gezien (deze soort is makkelijk te herkennen, niet alleen aan zijn grootte maar vooral omdat het de enige wesp is met rode vleugels (zie foto). Nu blijkt deze wespensoort van naturen eigenlijk niet agressief te zijn behalve..... als ze een nest hebben dan vallen ze alles binnen een straal van 5 meter aan. En als je er één doodt geeft deze een bepaalde geur af die nestgenoten onmiddellijk tot de aanval doet overgaan.

Ook werden er weer verschillende kasten gezien met kleine bolvormige aanhangsels hangend aan de deksel. Dit zijn nesten wespkenoniginnen die hun kolonie verlaten hebben en hierin een klein aantal nakomelingen ter wereld brengt. Als dit blijft hangen dan barst na verloop van tijd het bolletje open en komt er een mooi raatje bloot te liggen. Onbekend is of dit één wespensoort is of dat meerdere soorten dat doen Bij het ruimen van de nesten werden ook

hier de gebruikelijke insecten aangetroffen. Opmerkelijk was dat er in verschillende nestkasten zwarte mieren nesten werden aangetroffen; het onderste nestmateriaal was daar tot fijne stof vergaan/ gemaakt (dat wordt overigens vaak gezien) en het krioelde er van de mieren. In één nestkast was het mierennest zo groot dat het de hele kast bevolkte tot aan de deksel toe (foto), dit nest is niet geruimd en zal verder gevolgd worden In voorgaande jaren zijn mij mierennesten nog nooit opgevallen.

8.4 "Warmer klimaat nekt Bonte vliegenvanger"

In het gerenommeerde wetenschappelijke tijdschrift Nature van 4 mei 2006 tonen Nederlandse onderzoekers voor het eerst aan dat trekvogels zoals de Bonte vliegenvanger door klimaatverandering in de problemen raken. In arme bossen gaat het nog net goed maar in rijke niet.

Door menselijke invloed wordt ons klimaat steeds warmer, en daardoor lopen bomen eerder uit, bloeien bloemen eerder en broeden veel vogels vroeger in het voorjaar. Het lijkt dus dat de natuur zich goed aan dat warmere klimaat aanpast. Christiaan Both en mede-onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen en het Nederlands Instituut voor Ecologie in Heteren laten in Nature zien dat dit niet opgaat voor de Bonte vliegenvanger.

Zij vonden dat gedurende de afgelopen 17 jaar in sommige gebieden de aantallen nauwelijks waren veranderd, terwijl in andere gebieden de Bonte vliegenvangers geheel

als broedvogel waren verdwenen. Het bleek dat vliegenvangers verdwenen uit gebieden waar de rupsenpiek begin mei valt (in rijke loofbossen), terwijl in bossen waar de rupsenpiek na half mei valt (armere bossen) er geen noemenswaardige afname was. Waarschijnlijk is dit niet alleen een probleem voor Bonte vliegenvangers, maar hebben alle langeafstandstrekkingen hier mee te maken. Het gaat dan om mogelijk ook om soorten als de Fitis, maar ook om de Nachtegaal.

8.5 Veel dode vliegvlugge jongen

Ondanks het hoge percentage uitgevlogen jongen was het opvallend dat veel dode jongen laat dood gegaan zijn, de meesten in het N7 (vliegvlugge) stadium. Vaak moesten uit het nestmateriaal de jongen worden geplukt en geteld. Gelukkig vergaan de vleugels niet zo snel wat met name hielp de jongen op leeftijd bij sterven te brengen. Uit nadere analyse blijkt het geen specifieke groep te zijn die in een bepaalde periode is uitgevlogen, zowel vroege als late broeders ondergingen dit lot.

8.6 Vreemde nestkasten in Schotland

Tijdens de Schotland excursie in juni 2005 was er niet alleen maar plezier, nee! er werden ook nestkasten in de gaten gehouden! In de buurt van Aviemore, centraal Schotland, werden bij een meertje twee nestkasten voor Brilduikers gezien. Misschien wat voor in Uden, nestkasten plaatsen voor de soepeend (*Anas platyrhynchos unox*) in de vijvers. Als Sjaak goed kijkt ziet hij dat de eerste kast ook met ijzerdraadjes vast gemaakt is!!

8.7 Vreemdgaan is niet ongewoon!

Op het Internet pikte ik nog een opmerkelijk berichtje op dat ik jullie niet wil onthouden: Ton Eggenhuizen meldt dat hij (dmv ringonderzoek) in 24 kasten dit jaar vier nesten (! 17%) heeft waar hij twee verschillende wijfjes heeft gevangen. Dat vindt ik nogal wat! Waarom zou dat bij ons anders zijn? En wij telkens maar denken dat we model gezinnetjes controleren en de data ook als zodanig interpreteren...

8.8 Dankwoord

Mijn dank gaat allereerst uit naar de leden van de werkgroep, zonder wie al deze mooie resultaten niet bereikt konden worden. Ook een woord van dank aan Mignon die zo goed was de kladversie van dit verslag te controleren.

Leo Ballering, Augustus 2006

Appendix

9 Ruwe data per groep

9.1 Odiliapeel West

Koolmees Odiliapeel West 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
4	10	7	70	7	100	22-apr
6	9	9	100	9	0	20-apr
8	10	10	100	10	100	22-apr
9	7	7	100	7	100	18-apr
12	10	9	90	9	100	16-apr
13	9	9	100	9	100	17-apr
14	9	9	100	9	100	17-apr
17	11	11	100	11	100	20-apr
23	9	9	100	8	88,9	22-apr
24	8	8	100	8	100	19-apr
28	8	8	100	6	75	1-mei
32	10	10	100	10	0	22-apr
33	11	9	82	9	100	21-apr
36	11	10	91	10	100	22-apr
38	5	0	0	0	nvt	7-mei
39	10	10	100	10	100	19-apr
42	8	8	100	8	100	22-apr
43	10	10	100	10	100	20-apr
44	11	8	73	8	100	19-apr
45	11	9	82	9	100	30-apr
46	9	9	100	9	100	20-apr
47	9	9	100	9	100	19-apr
53	10	10	100	10	100	16-apr
Totaal	215	198	92,1	195	98,5	

Koolmees Odiliapeel West 2e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Datum 1e eileg
		#	%	#	%	
9	9	9	100	9	100	25-mei
27	9	9	100	9	100	4-jun
40	7	7	100	7	100	10-jun
53	4	0	0	0	Nvt	8-jun
Totaal	29	25	86,2	25	100	

Pimpelmees Odiliapeel West 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Datum 1e eileg
		#	%	#	%	
5	12	12	100	12	100	18-apr
16	9	9	100	9	100	6-mei
21	10	10	100	10	100	14-apr
22	13	13	100	13	100	18-apr
26	6	6	100	6	100	19-apr
30	9	9	100	9	100	30-apr
31	9	7	77,8	7	100	20-apr
34	9	9	100	9	100	30-apr
35	11	4	36,4	4	100	20-apr
49	11	11	100	11	100	21-apr
51	12	12	100	12	100	18-apr
Totaal	111	102	91,9	102	100	

Pimpelmees Odiliapeel West 2e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
34-2	2	0	0	0	nvt	10-jun

Bonte vliegenvanger Odiliapeel West 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
15	6	5	83,3	5	100	3-mei

9.2 Odiliapeel Oost

Koolmees Odiliapeel Oost 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
2	10	9	90	9	100	30-apr
4	11	11	100	11	100	28-apr
6	10	10	100	10	100	20-apr
7	10	10	100	10	100	23-apr
9	10	10	100	10	100	21-apr
10	10	9	90	9	100	25-apr
11	1	0	0	0	nvt	18-apr
12	11	10	91	10	100	25-apr
13	7	7	100	7	100	25-apr
15	9	9	100	8	88,9	23-apr
16	10	10	100	10	100	24-apr
17	11	11	100	11	100	15-apr
18	13	10	77	9	90	20-apr
25	11	11	100	11	100	23-apr
30	10	10	100	10	100	20-apr

Koolmees Odiliapeel Oost 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
38	9	9	100	9	100	24-apr
40	10	10	100	10	100	21-apr
41	9	9	100	1	11,1	26-apr
49	9	7	78	7	100	23-apr
50	11	11	100	11	100	20-apr
51	9	9	100	2	22,2	23-apr
54	11	11	100	11	100	22-apr
55	3	0	0	0	nvt	23-apr
58	8	8	100	8	100	25-apr
59	5	4	80	4	100	28-apr
61	9	9	100	9	100	23-apr
62	12	9	75	9	100	25-apr
Totaal	249	233	94	216	92,7	

Koolmees Odiliapeel Oost 2e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
55-2e	6	0	0	0	nvt	29-mei

Pimpelmees Odiliapeel Oost 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
1	13	12	92	12	nvt	23-apr
3	11	11	100	11	100	27-apr
20	14	11	79	11	100	25-apr
39	11	9	82	9	100	20-apr
42	10	10	100	10	100	20-apr
44	12	12	100	12	100	23-apr
48	10	9	90	9	100	22-apr
53	12	11	92	11	100	25-apr
57	12	12	100	12	100	23-apr
60	10	9	90	9	100	20-apr
Totaal	115	106	92	106	100	

Bonte vliegenvanger Odiliapeel Oost 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
37	6	6	100	5	nvt	11-mei
46	6	5	83	5	100	5-mei
52	6	6	100	6	100	10-mei
56	6	6	100	6	100	6-mei
Totaal	24	23	96	22	95,7	

Grote bonte specht Odiliapeel Oost 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
11	1	0	0	0	nvt	2-mei

Boomklever Odiliapeel Oost 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
5	8	7	88	7	100	18-apr

9.3 Maashorst Grensweg

Koolmees Maashorst Grensweg 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
1	9	9	100	9	100	27-apr
3	9	9	100	9	100	26-apr
4	9	0	0	0	0	26-apr
14	3	0	0	0	0	26-apr
15	8	7	88	7	100	26-apr
20	7	6	86	6	100	30-apr
22	11	11	100	11	100	21-apr
25	2	2	100	2	100	21-apr
26	7	7	100	7	100	25-apr
28	12	8	67	8	100	25-apr
33	5	5	100	5	100	24-apr
34	4	4	100	4	100	25-apr
38	11	10	91	10	100	20-apr
40	12	8	67	8	100	1-mei
46	7	3	43	3	100	20-apr
48	9	8	89	8	100	26-apr
49	10	10	100	10	100	28-apr
50	9	9	100	9	100	28-apr
54	6	2	33	2	100	28-apr
Totaal	150	118	79	118	100	

Pimpelmees Maashorst Grensweg 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
8	9	9	100	9	100	23-apr
10	8	7	88	7	100	21-apr
16	8	8	100	8	100	24-apr
24	8	7	88	7	100	23-apr
31	8	8	100	8	100	9-mei
44	9	5	56	5	100	25-apr

Pimpelmees Maashorst Grensweg 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
52	9	9	100	9	100	21-apr
Totaal	59	53	90	53	100	

Bonte vliegenvanger Maashorst Grensweg 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
5	7	7	100	7	100	29-apr
9	7	6	86	6	100	26-apr
12	7	7	100	7	100	30-apr
13	6	6	100	6	100	1-mei
18	7	7	100	7	100	5-mei
23	6	6	100	6	100	1-mei
35	6	6	100	6	100	5-mei
37	6	6	100	6	100	29-apr
39	5	5	100	5	100	8-mei
42	6	6	100	6	100	1-mei
44	6	6	100	6	100	28-apr
45	5	5	100	5	100	9-mei
53	6	6	100	6	100	4-mei
Totaal	80	79	99	79	100	

Boomklever Maashorst Grensweg 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
32	7	7	100	7	100	23-apr
36	7	6	86	3	50	26-apr
41	8	8	100	8	100	10-apr
Totaal	22	21	88	18	86,8	

Zwarte mees Maashorst Grensweg 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
2	8	5	63	5	100	22-apr
21	10	10	100	10	100	27-apr
29	9	9	100	9	100	19-apr
Totaal	27	24	89	24	100	

Zwarte mees Maashorst Grensweg 2e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
29	8	7	88	7	100	31-mei

9.4 Maashorst Slingepad

Koolmees Maashorst Slingepad 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
2	6	6	100	6	100	10-mei
5	11	9	82	9	100	19-mei
12	9	9	100	9	100	24-apr
15	10	9	90	9	100	2-mei
17	8	7	88	7	100	25-apr
19	7	7	100	7	100	26-apr
22	8	6	75	6	100	8-mei
27	5	5	100	5	100	8-mei
29	9	9	100	9	100	30-apr
30	8	8	100	8	100	26-apr
31	5	5	100	5	100	20-mei
32	7	7	100	7	100	15-mei
42	10	10	100	10	100	26-apr
43	9	9	100	9	100	22-mei
44	7	7	100	7	100	22-apr
45	8	7	88	7	100	28-mei
92	8	8	100	8	100	1-mei
Totaal	135	128	95	128	100	

Pimpelmees Maashorst Slingepad 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
4	6	4	67	4	100	4-mei
13	9	9	100	9	100	22-apr
23	9	8	89	8	100	17-apr
25	13	13	100	13	100	22-apr
26	8	6	75	6	100	3-mei
28	8	8	100	8	100	1-mei
37	7	7	100	7	100	25-apr
50	8	8	100	8	100	21-apr
52	12	8	67	8	100	22-apr
68	11	11	100	11	100	24-apr
Totaal	91	82	90	82	100	

Bonte vliegenvanger Maashorst Slingepad 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
9	6	6	100	6	100	3-mei

Zwarte mees Maashorst Slingepad 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
38	8	6	75	6	100	26-apr
67	8	8	100	8	100	21-apr
Totaal	16	14	88	14	100	

Kuifmees Maashorst Slingepad 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
MG-1	7	0	0	0	nvt	23-apr
MG-2	2	0	0	0	nvt	25-apr
Totaal	9	0	0	0	nvt	

9.5 HengstHeuvel

Koolmees HengstHeuvel 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
23	8	8	100	8	100	22-apr
27	7	7	100	7	100	24-apr
32	6	6	100	6	100	29-apr
50	6	6	100	6	100	21-apr
56	?	?		?		?
62	7	7	100	7	100	17-apr
A3	8	8	100	8	100	23-apr
A6	6	6	100	6	100	20-apr
A10	7	7	100	7	100	25-apr
A13	6	6	100	6	100	22-apr
A17	9	9	100	8	88,9	21-apr
A19	10	9	90	9	100	22-apr
A22	8	8	100	7	87,5	22-apr
B1	8	8	100	8	100	20-apr
B3	4	0	0	0	nvt	26-apr
B4	?	?		?		?
B5	6	6	100	6	100	25-apr
B8	9	6	67	6	100	19-apr
B9	10	9	90	8	88,9	25-apr
B15	11	10	91	10	100	23-apr
B17	11	11	100	10	90,9	27-apr
B18	10	3	30	3	100	24-apr
B19	5	5	100	5	100	28-apr
B20	6	5	83	5	100	25-apr
B21	11	11	100	11	100	15-apr
B22	8	8	100	8	100	23-apr
C1	9	8	89	8	100	19-apr

Koolmees HengstHeuvel 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
C2	9	9	100	9	100	22-apr
Totaal	205	186	91	182	97,8	

Koolmees HengstHeuvel 2e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
B1 2e	7	7	100	7	100	13-mei

Pimpelmees HengstHeuvel 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
3	11	11	100	11	100	19-apr
16	11	10	91	9	90	21-apr
18	8	8	100	8	100	24-apr
26	7	0	0	0	nvt	16-apr
40	12	12	100	12	100	18-apr
58	9	9	100	9	100	24-apr
64	4	0	0	0	nvt	26-apr
49	1	?	nvt	?	nvt	?
50-1	6	6	100	6	100	3-mei
A2	12	12	100	12	100	22-apr
A4	8	7	88	7	100	19-apr
A15	2	1	50	0	0	29-apr
A16	10	9	90	8	88,9	19-apr
A20	8	0	0	0	nvt	18-apr
A21	2	0	0	0	nvt	21-apr
A21 L	12	11	92	11	100	30-apr
Totaal	123	96	78	93	96,9	

Pimpelmees HengstHeuvel 2e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
34	7	7	100	5	71,4	4-jun

Bonte vliegenvanger HengstHeuvel 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
44	7	7	100	7	100	2-mei
B16	7	7	100	7	100	2-mei
Totaal	14	14	100	14	100	

Boomklever HengstHeuvel 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
10	8	8	100	8	100	19-apr
B2	9	9	100	5	55,6	14-apr
Totaal	17	17	100	13	76,5	

Zwarte mees HengstHeuvel 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
A8 HH	9	9	100	7	77,8	14-apr

Zwarte mees HengstHeuvel 2e legsel						
Kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
A8 HH 2	5	4	80	4	100	23-mei

Gekraagde roodstaart HengstHeuvel 1e legsel						
Kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
HH A14	7	7	100	7	100	12-mei

9.6 Maashorst Schaijk

Koolmees Maashorst Schaijk 1e legsel						
Kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
1	11	0	0	0	nvt	21-apr
2	10	10	100	10	100	19-apr
3	7	7	100	7	100	25-apr
5	9	8	89	8	100	26-apr
7	8	8	100	8	100	30-apr
7 vroeg	2	0	0	0	nvt	22-apr
8	5	4	80	3	75,0	25-apr
9	10	10	100	10	100	22-apr
11	7	7	100	2	28,6	25-apr
12	8	8	100	8	100	22-apr
14	7	6	86	6	100	23-apr
15	6	6	100	6	100	23-apr
17	10	9	90	9	100	24-apr
18	8	8	100	8	100	19-apr
18 vroeg	1	0	0	0	nvt	18-apr
19	10	8	80	4	50,0	20-apr
20	8	8	100	7	87,5	22-apr
21	8	8	100	7	87,5	28-apr
23	10	10	100	10	100	26-apr

Koolmees Maashorst Schaijk 1e legsel						
Kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		
24	8	8	100	8	100	21-apr
27a	6	6	100	6	100	25-apr
27a vroeg	1	0	0	0	nvt	16-apr
28	7	7	100	6	85,7	28-apr
28a	9	9	100	2	22,2	25-apr
29	9	9	100	8	88,9	22-apr
30a	6	6	100	6	100	19-apr
31a	9	7	78	7	100	17-apr
32a	9	8	89	8	100	27-apr
Bosrand	9	8	89	8	100	23-apr
Eekhoorn	9	9	100	4	44,4	21-apr
Puntdak	7	7	100	7	100	24-apr
XS	11	10	91	10	100	16-apr
Totaal	245	219	89,4	193	88,1	

Pimpelmees Maashorst Schaijk 1e legsel						
Kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
6	7	3	43	3	100	14-mei
13	8	8	100	8	100	21-apr
16	9	8	89	5	62,5	20-apr
27	13	10	77	10	100	26-apr
Berkenkast	2	0	0	0	0	17-apr
Kado-1e	3	0	0	0	0	9-apr
Kado-2e	10	6	60	5	83,3	21-apr
Totaal	52	35	67	31	88,6	

Boomklever Maashorst Schaijk 1e legsel						
Kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
22 SCH	5	0	0	0	nvt	14-apr

Gekraagde roodstaart Maashorst Schaijk 1e legsel						
Kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
SCH 10	7	7	100	7	100	27-apr
SCH hoek	6	3	50	3	100	8-mei
Totaal	13	10	76,9	10	100	

9.7 Maashorst Hondensport

Koolmees Maashorst Hondensport 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
3	7	7	100	7	100	23-apr
6	8	8	100	7	87,5	22-apr
7	8	8	100	7	87,5	22-apr
10A	5	5	100	5	100	21-apr
11	14	14	100	12	85,7	18-apr
13	9	9	100	9	100	21-apr
16	7	7	100	7	100	21-apr
20	10	9	90	9	100	25-apr
27	10	10	100	10	100	21-apr
Totaal	78	77	99	73	94,8	

Pimpelmees Maashorst Hondensport 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
1	10	10	100	10	100	17-apr
6A	12	12	100	12	100	20-apr
18	8	8	100	8	100	13-apr
21	11	10	91	10	100	19-apr
25	9	9	100	9	100	24-apr
28	10	10	100	10	100	23-apr
Totaal	60	59	98	59	100	

Bonte vliegenvanger Maashorst Hondensport 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
3A	6	5	83	5	100	5-mei
10	5	5	100	3	60	12-mei
14	6	6	100	6	100	28-apr
19	8	6	75	6	100	22-apr
Totaal	25	22	88	20	90,9	

Zwarte mees Maashorst Hondensport 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
22 MH	7	7	100	7	100	23-apr

Boomklever Maashorst Hondensport 1e legsel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
24 MH	8	8	100	8	100	16-apr

9.8 Thuiswerkers

Koolmees Thuiswerkers 1e legel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
LB	8	0	0	0	nvt	5-apr
LVV	8	7	88	6	85,7	22-apr
LVA	6	6	100	5	83,3	23-apr
EL1	10	10	100	10	0	2-mei
EL2	10	10	100	10	100	26-apr
Totaal	42	33	78,6	31	93,9	

Pimpelmees Thuiswerkers 1e legel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
EL1	12	10	83	10	100	24-apr
EL2	11	11	100	11	100	15-apr
Totaal	23	21	91,3	21	100	

Bonte vliegenvanger Thuiswerkers1e legel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
JS	5	5	100	5	100	??

Gekraagde roodstaart Thuiswerkers1e legel						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
JS	6	6	100	6	100	4-mei

Grauwe vliegenvanger Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
EL1	4	0	0	0	nvt	17-apr
EL2	4	4	100	4	100	1-jun
JS	3	2	67	2	100	??
Totaal	11	6	55	6	100	

Vink Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
LV	5	0	0	0	nvt	3-mei
EL	5	5	100	0	0	30-apr
Totaal	10	5	50	0	0,0	

Winterkoning Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
EL	6	0	0	0	nvt	7-mei

Merel Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
LB	2	0	0	0	nvt	28-mei
EL	2	0	0	0	nvt	?
EL1	3	3	100	3	100	20-apr
EL2	6	5	83	5	100	17-mei
Totaal	13	8	62	8	100	

Zanglijster Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
EL	4	4	100	4	100	?
LV	5	0	0	0	nvt	19-mei
Totaal	9	4	44	4	100	

Boomkruiper Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
JS	7	7	100	7	100	27-apr

Roodborst Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
EL	5	5	100	4	80	18-apr
JS	6	6	100	6	100	??
Totaal	11	11	100	10	90,9	

Boerenzwaluw Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
JS	4	4	100	4	100	1-jun

Heggenmus Thuiswerkers						
kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
JS	4	4	100	4	100	??
EL	6	4	67	4	100	6-apr
Totaal	10	8	80	8	100	